

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 60 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
1 stolp, peti-vrata
malí oglaš po 150
in 2D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2:50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravljalstva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za katoliško časopisje.

Na 65. katoliškem shodu vseh nemških katoličanov je poseben odsek razpravljal o tisku. Založniški ravnatelj Klossok je govoril o namenu in pomenu tiska. Tu prinašamo nekatere odstavke iz njegovega govora.

Rane, ki smo jih dobili v svetovni vojni, še krvave. Razočaranje in ogorčenje, tekanje za užitek in egoizem, otopelost za pravo in krivico in zaničevanje avtoritete je še danes silno veliko. Dolgotrajno delo obnove čaka nas vse. Morali bomo predvsem zbuditi in okrepiti нравne in verske sile, ki so podlaga vsake ljudske obnove. To ni lahka naloga, dokler ne prestopa skrb za vsakdanji kruh ovira duševno ravnanje.

Med tistimi, ki morajo delati na obnovi, je treba imenovati časopisje na prvem mestu. Za pametnega človeka danes sploh ni več vprašanja ali ima danes časopisje vodilno vlogo v narodnem življenju in v medsebojnem življenju narodov ali ne. Kajti prav gotovo še nikdar ni časopisje imelo toliko vpliva na duševno in gospodarsko življenje, na najvažnejše odločitve vseh vrst kot ravno v sedanjih dneh. Osnovni namen časopisja, ki naj bo govornik javnega mnenja in zrcelo svetovnega življenja in dogajanja, stopi v ozadje napram neizmernemu vplivu, ki ga ima časopisje kot posredovalec kulturnega, duhovnega in gospodarskega razvoja. Ta vpliv je tako močan, da po pravici imenujemo danes časopisje velesilo. Nemčija ima okoli 4000 dnevnih listov. Njihova naklada se giblje od par tisoč do par stotisoč. V vsako hišo skoraj zahaja dnevni časopis.

Ce posest sile in moči ustvarja odgovornost, potem je v veliki meri odgovorno za vsako svoje delo ravno časopisje in njegova odgovornost raste kakor napreduje tehnika, ki daje časopisju vedno več možnosti, da vpliva na ljudske mase. Zato je pač treba dobro spoznati sile in nagibe, ki povzročajo obratovanje gigantskih rotacijskih strojev.

Naša Cerkev je pomen publicistike za versko in нравno življenje ljudstva poznala, odkar poznamo časopisje v današnjem pomenu besede. Od tedaj pa tudi Cerkev ni prenehala svariti pred napačnim breznačelnim držanjem mnogih katoliških krogov proti krščanstvu in cerkvi sovražnemu časopisju. Papeži in škofje so ponovno zavzemali stališče k temu vprašanju in izjavili so, da je posebno v današnjem času resen katoliški list eno najpomembnejših sredstev ne samo za vzdrževanje verskega in нравnega življenja in za obrambo pravic naše Cerkve, ampak tudi za pravo in zdravo izobrazbo naroda sploh. Kardinal Bertram označuje v pastirskem pismu časopisje kot najmočnejše sredstvo vsake propagande in nalaga katoličanom dolžnost, da se odtegnejo vplivu tistega časopisja, ki ubija največje duševne dobrine sv. vere ter нравno in cerkveno prepričanje in da so dolžni skrbeti za obstoj in razširjanje katoličanstva zvestega časopisja.

Kako bi mogli mi bolje potom časopisja služiti kraljestvu Kristusovemu kakor če tak opomin poslušamo, če skušamo doživeti Kristusa vedno znova tudi v našem časopisju bodisi z vestnim in vnetim sodelovanjem pri časopisju, bodisi v požrtvovalni križarski vojni za časopisje.

Katoličani bi morali imeti neprestano pred očmi sliko: »Videl sem, kako je vstala iz morja gnusna žival s sedmimi glavami, desetimi rogi in desetimi kraljevskimi kronami. Na njenih glavah so bile besede razžaljenja božjega.« Tu imamo sliko tistega časopisja, ki se je postavilo v boj proti šatoru Gospodovemu, proti naši sv. veri, ki dela iz naše sv. Cerkve sliko spake, ki dan za dnem katolištvo pobija z vsemi sredstvi in zanaša med ljudstvo strup nevere.

Skoro še nevarnejši kot sovražno časopisje, ki se bojuje z odprtim vizirjem, je takozvan brezbarven tisk, ki — sam brez značaja — uničuje značaje svojih bralcev. Nobenemu pozornemu opazovalcu gotovo ni ušlo, da so ravno ti brezbarvni listi, ki blastajo za oportunizmom in senzacijami, zadnji čas najnevarnejši. Ti listi si, kadar jim kaže, celo nadenejo versko strpljiv in veri prijazen obraz.

Toda ali smo že kedaj slišali, da bi se bil tak list že kedaj zavzel za kako katoliško načelo, za versko šolo, za krščansko dobrodelnost, za misijonstvo, za pravice katoličanov v javnosti, za našo duhovščino? Ne in trikrat ne!

Možje, ki delajo pri katoliškem časopisju, ne žele zahvale. Nasprotno — predmet večne kritike so: Zele le, da bi se list širil in pridobil novih naročnikov. Če ima Nemčija danes preko 2 in pol milijona naročnikov katoliških listov, še vedno ni dovolj. Vsi katoličani morajo smatrati vprašanje katoliškega časopisja za vprašanje svoje vesti in brez izjeme vsi morajo vstopiti v časopisno falango bojevnikov za kraljestvo Kristusovo.

In dalje. Ali ste že kedaj brali, da bi nekatičan objavljaj v katoliškem listu svoje družinske objave? Kako smo pa katoličani tu širokovestni? In odkod to, ko imamo vendar dobro katoliško časopisje, ki se v vsakem oziru lahko kosa z nasprotniki? V tem oziru nam manjka samozavestnosti. Manjka nam čut solidarnosti, mi nimamo še dovolj duha skupnosti, ki veže ravno naše nasprotnike kot

železna veriga. Manjka nam posebno enega, v čemer so nasprotniki posebno veliki: manjka nam neutrudljivega, vztrajnega, podrobnega dela vsakega posameznika. Delati bi morala vsak, ki resno misli in čuti za kraljestvo Kristusovo na zemlji, delati bi morala društva in organizacije od prve do zadnje. Vsa velika zborovanja in govori za časopisje nič ne pomagajo, če manjka podrobnega dela.

»Neverjetno je, kako vztrajno se zamolčuje na vseh mednarodnih zborih ime naše ga izveličarja. Tem glasneje ga moramo klicati mi v svet, tem krepkeje moramo zagovarjati in podpirati njegovo kraljevsko čast in oblast,« tako je ukazal sv. oče Pij XI. Katoliško časopisje je z veseljem sprejelo to častno dolžnost. Za katoliškim časopisjem pa mora stali in mu dajati moč vse katoliško ljudstvo!

Proslava kajmakčalanske bitke. ~ Parlament se otvori 3. ali 4. oktobra.

Belgrad, 7. septembra. (Izv.) Na dopoldanski seji vlade se je razpravljalo o proslavi bitke na Kajmakčalanu in obisku češkoslovaških parlamentarcev. Desetletnica bitke na Kajmakčalanu se bo proslavila 30. septembra. Proslava bo v velikem obsegu. Zavezniške države, ki so se te bitke udeležile, bodo poslale častne čete. Proslave se bodo udeležili celokupna vlada, diplomatski zbor, razne korporacije itd. Obisk češkoslovaških parlamentarcev

je določen od 3. do 10. oktobra. Češkoslovaški parlamentarci bodo obiskali Belgrad, Topolo (grob kralja Petra), Skoplje, Zagreb, Sušak, Ljubljano in Bled. V zvezi z obiskom češkoslovaških parlamentarcev je predsednik skupščine, Trifković, danes obiskal predsednika vlade. Po obisku je Trifković izjavil, da se bo skupščina sestala že med bivanjem češkoslovaških parlamentarcev, torej 3., najkasneje že 4. oktobra.

Strah radičevcev in pašičevcev pred odkritjem Rade Pašičevih afer.

Belgrad, 7. sept. (Izv.) Na današnji seji anketnega odbora je po sklepu odbora radikal Ranko Trifković poročal o dosedaj predelanem materialu v aferi Rade Pašiča. Poročilo je bilo precej nejasno. O stanju afeje ni podal natančne slike. Popoldne bi imel poseben odsek, v katerem so Trifković, Timotijević, dr. Ban-

ković in dr. Hodžar pregledati pri glavnem ravnateljstvu za železnice v prometnem ministrstvu se nahajajoče fakture o adamovski aferi. Pregled se ni vršil, ker nista prišla zastopnika radikalov in radičevcev. Prihodnja seja bo jutri. Na njej bodo zaslišali bivšega finančnega ministra Stojadinovića.

Delavske zbornice cele države za ohranitev naše premogovne produkcije.

Belgrad, 7. septembra. (Izv.) Osrednje tajništvo Delavske zbornice je izdalo povodom spora med prometnim ministrstvom in rudniki sledeči komunikate:

»Te dni bo morala vlada izdati najusodnejši odlok za celo našo premogovno produkcijo, pa tudi za celo industrijo. Dosedaj je država nabavljala premog iz državnih in zasebnih rudnikov z neposrednim nakupom, sedaj pa zahteva dobavljanje za javno licitacijo. Ta zahteva je po svoji obliki v resnici upravičena, ker so se vršile pri nabavah premoga, ki so jih izvršila železniška ravnateljstva, velike zlorabe. Zato smatramo za svojo dolžnost, da ob priliki, ko bo vlada izdala ta odlok, posvetimo največjo pozornost temu dejstvu in da računamo s pretečo nevarnostjo.

Pri naših državnih in zasebnih rudarskih proizvajalcih je država največji odjemalec premoga, katerega rabi za železnice. Ako bi rudniška podjetja izgubila tega odjemalca, bi morala brezpogojno propasti. Rudarska kriza je zaslela celokupno evropsko rudarstvo. Češki, poljski, nemški in angleški rudarski podjetniki so tekom več desetletij postali zelo bogati in morejo danes morebitne zgube pri produkciji lažje prenesti, zlasti še, ker dobivajo od vlade podpore za pokritje škode. Naša rudarska industrija z inozemskimi podjetji ne more konkurirati. To nesposobnost povečujejo slabe tehnične naprave v rudnikih, nedostatni železniški promet, prevelika razdalja med rudniki-proizvajalci in sploh zelo drag železniški promet.

Končno pride tretji najvažnejši razlog. Naš premog je namreč, skupaj vzeto, slabše kakovosti. Pri nas se v glavnem proizvaja

premog s povprečno močjo 4000 kalorij, z 2 do 3% žvepla in okrog 20% žlindre. Cena tega premoga znaša povprečno za vagon od 3 do 3500 Din. Nasprotno pa stane najboljši angleški premog z dvakrat večjo gorilno močjo, popolnoma brez žvepla in brez odpadkov, postavljen v Belgrad, 4000 Din vagon.

S stališča zdravega državnega gospodarstva je popolnoma jasno, da je ta tuj premog za naše državne železnice najcenejši. Od njega imajo korist tudi stroji, ker ga je treba voziti manjše množine, vsled česar se stroji mnogo manj kvarijo. To se pravi z drugimi besedami, da bi morala celokupna naša rudarska produkcija propasti. V celokupno našo rudarsko industrijo je vložena ena petina celokupnega kapitala in zaposlenih okrog 30.000 delavcev. Že prva vest o licitacijah je povzročila, da so Trbovlje zaprle dva rudnika in odpustile 7000 delavcev in obenem naznanile javnosti, da se v kratkem zaprejo novi rudniki.

Vladi in naši javnosti je treba staviti resno vprašanje: Ali je treba našo rudarsko produkcijo, pa naj bo kakršnakoli že, obvarovati ali ne? Mi smo za to, da se čuva ter da se sistematično izpopolnjuje njena tehnika in uredba. Zato sta merodajna dva razloga: 1. Rudarstvo je pri nas osnova v razvoju druge naše industrije. 2. V primerni globočini se more priti do premoga boljše kakovosti. Sčasoma bo mogoče preiti na predelavo našega premoga v industrijsko olje, kemikalije in električno energijo. Rudarska produkcija je res breme za skupno gospodarstvo, posebno za državne železnice, pa jo je vendar treba obdržati.

VESTI Z DVORA NA BLEDU.

Bled, 7. septembra. (Od našega poročevalca.) Kraljevo zdravje se je toliko zboljšalo, da je kralj danes zapustil sobane. Včeraj popoldne je bilo kralja zopet videti na terasi »Suvobora«. Razen ministra dvora, ki je stalno v »Suvoboru«, ni kralj nikogar sprejel v avdienco. Danes kasno ponoči je prispel na Bled romunski kralj. Za njega so pripravljene sobane v »Suvoboru«. Spremlstvo se je nastanilo v vili »Ivanac« ob jezeru v neposredni bližini »Suvobora«.

POŠTNI MINISTER ŠUPERINA V DALMACIJI.

Split, 7. septembra. (Izv.) Tukaj se je mudil poštni minister Šuperina, ki je sem prispel iz Dubrovnika. Pregledoval je poštne urade, naker je stopil v stik s političnimi osebami. Minister Šuperina se je mogel prepričati, kakšno nezadovoljstvo vlada med dalmatinskimi Radičevci nad vodstvom HSS. Od Šuperine so zahtevali, da vodstvo HSS potrebam Dalmacije posveti več skrbi.

RADIČEVSKÉ ORGANIZACIJE IZREKAJO SVOJIM POSLANCEM NEZAUPNICE.

Split, 7. septembra. (Izv.) V severni Dalmaciji vlada veliko nezadovoljstvo z Radičevci, ki je v poslednjem času prišlo do močnega izraza. Kmetje so nezadovoljni z delovanjem radičevskih zastopnikov, ki se nič ne brigajo za interese in potrebe dalmatinskega prebivalstva. Vsi protesti pri vodstvu so brezuspešni. Šibenška radičevska organizacija je prišla v velik spor s svojim poslancem Zagorcem. Na seji te organizacije je prišlo to nezadovoljstvo do jasnega izraza. Soglasno so izrekli Zagorcu nezaupanje. Zagorac je znan kot navdušen pristaš Radičev in je njegov izrazit eksponent. Nasprotno je ta organizacija v najboljših odnosih z Bašinićem, ki spada med nezadovoljnejše v Radičevi stranki. Tudi nekatere druge radičevske organizacije v Dalmaciji pripravljajo proteste proti vodstvu HSS. V Dalmaciji vre med radičevskimi organizacijami, vsled česar je položaj HSS zelo slab, posebno v severni Dalmaciji.

ZOPET ACA STANOJEVIĆ.

Belgrad, 7. sept. (Izv.) V Belgrad je prispel prvi podpredsednik radikalne stranke Aca Stanojević. Danes je dolgo časa konferiral z Uzunovićem, Trifkovićem in drugimi vodilnimi člani radikalne stranke. Kakor znano, se Aca Stanojević vedno pojavlja v Belgradu takrat, kadar je položaj za radikalno stranko težaven. Politični krogi pripisujejo bivanju Stanojevića v Belgradu tik pred Pašičevo vrnitvijo poseben važen značaj.

PRED IMENOVANJEM NOVEGA GUVERNERJA NARODNE BANKE.

Belgrad, 7. sept. (Izv.) Jutri se bo ob 8 vršila seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri se bo izvolil nov guverner, kajti dosedanji guverner Georg Vajfert je podal ostavko na to mesto. Radi važnosti tega mesta vlada v vseh gospodarskih krogih veliko zanimanje za novega guvernerja. Upravni odbor predloži kralju pet kandidatov in kralj enega od njih imenuje za guvernerja. Kandidat se bo izbral izmed dosedanjih članov upravnega odbora.

Masaryk o češki politiki.

Praga, 7. septembra. (Izv.) Dopisniku »Prager Tagblatt« je dal predsednik Masaryk razne politične izjave. Izjava se smatra ko uvod v novo parlamentarno zasedanje, ki naj zvari novo parlamentarno večino čeških in nemških strank. Ravno glede tega je bilo treba, da predsednik pove svojo sodbo. Masaryk je dejal: Nemci imajo dolžnost, da sodelujejo v vladi. Kakor hitro postanejo vladna stranka nastanejo zanje vse posledice, ki veljajo za vse vladne stranke. Zame vprašanje ministrstva ni tako važno kakor vprašanje ali volivstvo odobrava delo svojih političnih voditeljev, ali ljudstvo vztraja z njimi. Upam, da so skušnje izza prevrata poučile češke stranke, da je treba živeti z Nemci v prijateljskem razmerju in z njimi sodelovati za skupno korist republike.

Glede afeje generala Gajde je predsednik namignil da vrhunec afeje še ni prišel v javnost. Pri celi stvari danes ne gre več za generala Gajdo ampak za njegove pristaše in tiste, ki ga varujejo. Vlada ima v rokah odločilne ruske dokumente.

O volitvah predsednika, ki se vrše prihodnjo pomlad je rekel: Ta volitev ni moja stvar ampak stvar naroda in republike. Osebo me niti najmanj ne vznemirja. Jaz bi bil srečen če bi mogel služiti republiki in demokraciji kot zvest žurnalist in bi mogel v časnika rstvu izkoristiti svoje politične izkušnje.

ŠPANSKI PRESTOLONASLEDNIK TEŽKO OBOLEL.

Madrid, 7. sept. (Izv.) Španski prestolonaslednik je tako zelo obolel, da se dvor boji skorajšnje katastrofe. Ker je drugi sin kraljev gluhonem, prihaja za prestolonasledstvo v poštev tretji princ Don Juan. Vprašanje prestolonasledstva mora urediti parlament, ki pa sedaj ne eksistira. Primo de Rivera se nikakor ne more sprijazniti z mislijo, da bi šel na volitve. Politični voditelji strank izjavljajo, da bodo svojim pristašam priporočili, naj se ne udeležijo volitev, ker je prosta izjava ljudske volje pod vojaško diktaturo itak nemogoča.

12. septembra bo v Križah pri Tržiču prireditve Kranjskega orlovskega okrožja.

Boj za trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico.

Združena stanovska kandidatna lista za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Jelačin-Ogrinova lista.

TRGOVINSKI ODSEK.

I. KATEGORIJA:

Kandidati:

JOSIP VERLIČ, veletrgovec, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico.
Rudolf Stermecki, veletrgovec in predsednik trgov. gremija, Celje, Kralja Petra cesta.
Jurij Pieck, trgovec v Novem mestu.
Vid Murko, trgovec, Maribor, Meljska 24.

Namestniki:

Anton Ravhekar, trgovec, Ljubljana, Pred Škofijo štev. 20.
Martin Vrabl, trgovec, Ptuj.
Franc Lipej, veletrgovec, Brežice.
Anton Fazarine, trgovec, Celje, Kralja Petra 27.

II. KATEGORIJA:

Kandidati:

LEOPOLD BRUDERMAN, trgovec, Konjice.
Venceslav Breznik, trgovec, odbornik trgov. gremija, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.
Ivan Grosek, trgovec, odbornik trgov. gremija za novomeški okraj, Trebnje.
Franc Pečuh, trgovec, Gaberje pri Celju.

Namestniki:

Jožef Skafar, trgovec, Beltinci.
Josip Gagel, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra cesta.
Maks Vale, trgovec, St. Jernej.
Eranc Cajnko, trgovec z vinom, Slovenjgradec.

III. KATEGORIJA:

Kandidati:

STANKO LENARČIČ, trgovec, župan in načelnik trgovskega gremija za logaški okraj, Nova vas pri Rakeku.
Florijan Gajšek, trgovec, Loka pri Žusmu.
Avust Čadež, trgovec, načelnik trgov. gremija, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.
Edvard Kukec, trgovec s hmeljem, Zalec.

Namestniki:

Mattja Rom, trgovec, načelnik trgovskega gremija, Kočevje.
Krištof Spaniček, trgovec, Rogaška Slatina.
Marko Kardinar, trgovec, Sv. Marjeta na Dr. polju.
Rudolf Kovarič, trgovec, Ljubljana, Kongresni trg štev. 19.

IV. KATEGORIJA:

Kandidati:

IVAN JELAČIN ml., trgovec Ljubljana, Rimska c. štev. 1, predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.
Anton Stergar, trgovec, Kamnik, načelnik trgov. gremija za kamniški okraj.
Franc Korošec, trgovec, Gornja Radgona.
Janko Tavčar, trgovec, Maribor.

Namestniki:

Josip Peteline, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Josip Lavtizar, trgovec in župan, Kranjska gora.
Davorin Tombah, trgovec z mešanim blagom, St. Vid pri Ptuj.
Maks Turnšek, trgovec, Marija-Nazarje pri Mozirju.

OBRTNI ODSEK.

I. KATEGORIJA:

Kandidati:

JOZEF HAFNER, lastnik žage in župan, Škofja Loka.

Pozor! Naj vsakdo pogleda na volivni legitimaciji in glasovnici v kateri kategoriji voli. Naj si ogleda naše kandidate, da ne nalepi na glasovnico demokratiških kandidatov. Glasovalne listine za obrt so rdeče, za trgovino modre.

Navodilo volivcem za zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Danes razpošlje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo vse glasovalne listine za volitve. V četrtek in petek bodo imeli volivci vse v rokah. Na drugem mestu objavljamo, kako delajo demokratije. Zato je dolžnost vsakega našega volivca in našega somišljenika, da v teh dneh vse stori za sijajno zmago Jelačin-Ogrinove liste. Opozorjamo radi tega na sledeče:

KAKO SE VOLI?

Vsak volivec dobi jutri ali pojutrnem od volivne komisije proti povratnici v skupni kuverti sledeče: a) glasovnico, b) volivno legitimacijo, c) listek z naslovom: »Razpis volitev«, na katerem so pojasnila, kako se voli, d) malo kuverto, na kateri je tiskano, »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica. Če se vloži kaka druga listina (legitimacija ali pooblastilo, je glasovnica neveljavna«, d) večjo kuverto z naslovom: »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

Glasovnice in vse glasovalne listine so za obrtni odsek rdeče za trgovski odsek modre.

Vsak volivec je prejel iz volivne pisarne Jelačin-Ogrinove liste glasovalni listek z imeni kandidatov. Težje nalepi na svojo glasovnico. Glasovnico dene potem v malo kuverto in zalepi. Nato dene to malo zalepljeno kuverto v večjo kuverto, poleg nje pa volivno legitimacijo. Če bi kdo volil s pooblastilom, dene v to večjo kuverto še pooblastilo. Nato večjo kuverto zalepi in odda na pošto. Pošiljatev je poštne prosta. V vsaki kuverti sme biti samo glasovnica in legitimacija, kvečjemu še pooblastilo, kjer je to potrebno. Drugačnega nič. Če bi bili v eni ku-

Janec Lančič, kleparski mojster, Gornja Radgona.
Ivan Rojina, lastnik pogrebnega zavoda, Ljubljana, Spodnja Šiška 59.
Avust Pen, gostilničar, Tržec, občina Jurjevci pri Ptuj.

Namestniki:

Franc Zavodnik, mizarski mojster, predsednik obrt. zveze, Glince pri St. Vidu nad Ljubljano.
Anton Lekše, mizarski mojster, Mozirje.
Ignacij Sinigoj, strojar, Ljutomer.
Ivan Srebot, čevljarški mojster, Ljubljana, Ravni-karjeva ulica.

II. KATEGORIJA:

Kandidati:

JERNEJ LOŽAR, krojaški mojster, podnačelnik krojaške zadrage, Ljubljana.
Blaž Zupanc, brivski mojster, načelnik obrtne zadruge, Laško.
Valerijan Spruščina, prevoznik in mehanik, načelnik zadrage kovinskih obrti in kolarjev za sodni okraj Ptuj.
Karol Stupan, zidarški mojster, Slov. Bistrica.

Namestniki:

Anton Bule, mesar in gostilničar, Mokronog.
Jurij Moser, izvošček, Ljubljana, Zeljarska ulica.
Peter Zadravec, lastnik mlina in žage, Ormož.
Franc Breznik, pekovski mojster, Mežica.

III. KATEGORIJA:

Kandidati:

IVAN OGRIN, stavbenik in opekarnar, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje.
Anton Lipovšek, gostilničar, Maribor, Gosposka 26.
Stefan Sukič, krojaški mojster, predsednik obrtne zadruge, Murska Sobota.
Ivan Pollak, strojarstvo, predsednik obrtne zadruge, Kamnik.

Namestniki:

Franc Pust, tesarski mojster, Ljubljana, Streliška ulica.
Ivan Černe, sedlar, Lesce.
Hans Schuller, hotelir, Slovenjgradec.
Jakob Jaš, izdelovatelj olja, St. Ilj pod Turjakom.

IV. KATEGORIJA:

Kandidati:

JANEZ VREČAR, mizarski mojster, Sp. Domžale.
Jakob Babnik, vodovodni instalater, Ljubljana, Kapiteljska 3.
Miloš Hohnjec, kipar, Celje, Razlagova ulica.
Franc Korčija, dimnikarski mojster, Maribor, Stritarjeva ulica.

Namestniki:

Joško Toporič, krojaški mojster, predsednik obrtne zveze, Tržič.
Stefan Litrop, čevljarški mojster, Turnišče.
Anton Benegalija, krojaški mojster, Ljubljana, Poljanski nasip 40.
Vinko Simonič, mehanik, Ptuj.

Za volivni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrije v Sloveniji.

IVAN OGRIN l. r.

podpredsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

IVAN JELAČIN,

predsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo in predsednik zveze trgov. gremijev.

O POOBASTILIH.

Delniške družbe, družbe z omejeno zavezo, gospodarske in pridobitne zadruge, kreditne zadruge, volijo po pooblastilcu. Pooblaščenec je lahko predsednik, član upravnega sveta, ravnatelj, poslovodja. — Družba ali zadruga, ki je uvrščena v volivni imenik, mu izstavi pooblastilo, podpisano po pravih družbe ali zadruge. Za mladoletne voli njihov skrbnik. Izkazati se mora s pooblastilom, ki mu ga napravi sodišče.

Pooblastilo je dejati v kuverto z naslovom: Volivna komisija.

POZOR PRED SLEPARJI.

Samostojni demokrati so tudi razposlali vsem volivcem volivne listke, da bi jih nalepili na glasovnice. Pošiljajo te listke, kakor da bi jih pošiljale razne zadruge in gremiji. Bodite skrajno pozorni pred to sleparijo! Ne zamenjajte listkov Jelačin-Ogrinove liste s centralistično Žerjavovo listo.

Nasprotniki bodo skušali dobiti v roke od naših volivcev kuverte in glasovnice. Nujno prosimo, opozorite vsakega, naj ne da

nobeni sumljivi osebi ničesar iz rok! Tudi zalepljenih kuvert ne dajte iz rok! Naročeno imajo demokratiški agitatorji, da zbero tudi od naših zalepljene kuverte, da jih potem odpro in predručajajo. Dali so tiskati več tisoč kuvert, ki so natanko podobne uradnim. Kar ne bodo mogli glasov zase prislepariti, jih bodo skušali uničiti. Nikomur torej ničesar iz rok, razen če veste natanko, da je naš zaupnik! Tudi ne držite kuvert, glasovnic in volivnih legitimacij doma, ampak volite čimpreje!

NASIM ZAUPNIKOM.

Kakor vidite iz priobčene esdeesarske okrožnice, bodo nasprotniki sleparili na vse

Pozor pred sleparijami SDS!

OBLASTNI ODBOR SAMOSTALNE DEMOKRATSKE STRANKE.

Maribor, dne 2. IX. 1926.

St. 4643/25.

Zadeva volitev v Zbornico

za trgovino, obrt in industrijo.

Vsem krajevnim organizacijam in poverjenikom SDS v mariborski oblasti.

Priloženo Vam pošiljamo navodila glede postopanja pri pobiranju glasovnic. Blagovolite se po teh navodilih točno ravnati. Glasovnice in legitimacije bodo na ime vsakega volilca odposlane iz Ljubljane dne 7. t. m. in bodo prispele na vsakega posameznika najkasneje do 9. ali 10. t. m. Takrat stopijo takoj v veljavo vse določbe priloženih navodil. Ako se boste po navodilih točno ravnali in odposlali vse pobrane glasovnice in legitimacije v odprtih kuvertah, na naslove, ki so naznačeni v okrožnici, se Vam ni bati nikakršnih groženj z nobene strani. Obravnavajte vse strogo zaupno, delajte tiho in brez hrupa, in uspeh ne more izostati. — Zdravo!

Za oblastni odbor Samostalne demokratske stranke Maribor, Cankarjeva ul.

V. Spindler, l. r. obl. tajnik.

STROGO ZAUPNO

Navodila.

Našo zmago more zagotoviti le hitro in nesebično delo krajevnih zaupnikov. Prosimo tedaj nujno za izvršitev sledečih stvari:

I. Takoj določite v svojem področju zbiralce glasovnic za posamezne kraje tako, da bo delo izvršeno v najkrajšem času.

II. Ko pride sporočilo iz centrale, da so glasovnice odšle, morajo takoj določeni zbiralci na delo! Pismonoše iz hiše, naši v hišo!

III. Pobratiti treba: Glasovnico in volivno legitimacijo ter pripadajoče kuverte! Pazite, da gotovo vzamete obe zgoraj narisani tiskovini (za obrtnike — rdeča, trgovce — plava, industrijalce — bela), ker je sicer vsaka taka nepopolna glasovnica neveljavna.

IV. Pobranih glasovnic in volivnih legitimacij ne zalepite ampak vse izročite odprte osebno ali vsaj priporočeno po pošti na naslov: Akejski odbor (Drago Zabkar), Celje, Na okopih 9, ki bo vse nadaljno uredil.

V. Ako volilec, od kojega ste pobrali gla-

načine. Naš boj je pošten, sleparije obojamo. Ker pa je boj, zato je treba storiti vse, kar je mogoče. Somišljeniki SLS in drugih strank, ki se bore proti Žerjavovskemu centralizmu, naj bodo torej do skrajnosti poštvovalni in pazljivi.

Pojdite od hiše do hiše in poučujte, kako se voli. Pomagajte, da vsi pravilno izpolnijo glasovnice. Vzpodbujajte in svarite, da kdo ne nasede Žerjavovskemu agitatorjem. Delajte hitro! V nekaj dneh bo boj odločen. Naša zmaga je sigurna, mora pa biti sijajna, da bo enkrat za vselej konec žerjavovskega gospodarstva!

sovnico, hoče da vpricho njega vložite kandidatno listo in potem zalepite, storite to, vendar tudi v tem slučaju že zaprto kuvero pošljite na naslov, ki smo ga ga sporočili zgoraj.

VI. Poberite vse glasovnice in legitimacije tudi od nasprotnikov, čeprav so že zalepljene!

VII. Ne skrbite, kje boste dobili tiskano kandidatno listo, ker bo vse to uložil in preskrbel gospod, ki je naveden zgoraj.

VIII. Ako upravičeni volilec po pošti ni prejel glasovnice, naj jo zahteva pri glavnem volilnem odboru za Trg. in obrt. zbornico v Ljubljani, nato pa storite Vi z njo kakor z vsemi drugimi.

IX. Vsak upravičenec sme voliti le kandidate iz svoje kategorije!

Zato vse odprte in zaprte glasovnice v vpogled spredaj navedeni osebi, da ne propadejo glasovi!

Avgust 1926.

Takih okrožnic smo prejeli čisto serijo. Povsod so imena zbirateljev za posamezna okrožja navedena s polnimi naslovi.

Okrožnice ni treba glosirati, ker sama prevé vpije. Ugotovimo le:

1. SDS poziva na volivne sleparije.
2. Tudi zaprte kuverte zbirajo zaupniki SDS. Zato je SDS naročila kuverte, da bo menjala glasovnice in fabrikirala glasove.
3. Kedor bo oddal volivno legitimacijo ali glasovnico ali kuverto — čeprav neizpolnjeno — ali demokratiškemu agitatorju — ali kakim nezanimim osebi, je s tem uničil svoj glas in glasoval za žerjavovsko listo!

Zaupniki Slovenske ljudske stranke, Slovenske kmetijske in Radikalne stranke: Vaši kandidati so na Jelačin-Ogrinovi listi! Ali sedaj veste, kaj vam je storiti!

IZ DEMOKRATSKE OKROŽNICE AVGUSTA MESECA.

»Treba, da zberete glasovnice z legitimacijami po navodilih prve tri dni po dostavitvi. Kdor bo prvi zagrabil, ta bo zmagal. Za dan pobiranja imejte že sedaj pripravljene pobiralce, ako tega sami ne morete izvršiti in sicer tako, da boste obiskali glasom vašega seznama vse nesigurne ali nasprotniške.

Polomija SDSarske liste vedno hujša.

Podpisani izjavljam, da kandidatne liste stranke SDS kakor jo prinaša »Obrtni Vestnik« nisem nikoli podpisal. Ker me omenjeni list podpisuje kot člana volilnega odbora SDS, proti temu njaodločnejše protestiram. Vsakemu zavednemu trgovcu in obrtniku svetujem, da odda svoj glas za Jelačin-Ogrinovo listo.

Ribnica, dne 7. septembra 1926.

Franc Pirkovič l. r.

trgovec v Ribnici.

Predsednik sejmarjev Al. Mohorič za Jelačin-Ogrinovo listo.

Proti naši in njegovi volji je bil sprejet na listo dr. Žerjavovih kandidatov naš predsednik Alojzij Mohorič, ki nam zatrjuje, da zato ni dal svojega privoljenja in da ostane zvest prijatelj trgovcev in obrtnikov, zbranih v tem boju okrog gg. Jelačina in Ogrina!

Sejmarji in sejmarice!

Vrzi mo v koš dr. Žerjavovo listo in volimo vsi Jelačin-Ogrinovo listo! Ne dajte se begati za listo, na kateri je sicer ime našega predsednika, toda brez njegovega privoljenja!

Sejmarji in sejmarice.

Vič za Jelačin - Ogrinovo listo.

Snoči se je vršil na Viču v gostilni g. Kramarja sestanek obrtnikov in trgovcev, volivcev v Zbornico. Na sestanek je prišlo nad 50 obrtnikov in trgovcev, ki so se vsi enodušno izrekli za združeno stanovsko listo Jelačin-Ogrinovo. Sestanek je otvoril g. Ogrin, ki je v vznešenih besedah pojasnil zborovavcem pogubonosno politiko skupine, ki se zbira pod centralistično zastavo SDS. Listo, ki nastopa pod firmo združenih stanovskih organizacij, hoče izrabiti SDS, ki se lovi za zadnjo bilko v Sloveniji in se hoče rehabilitirati s pomočjo obrtnikov in tr-

govcev. Govoril je dalje tudi g. Kralj, trgovec na Viču, ki je pozival zborovavce, da se vsi pridružijo zmagovitim vrstam enotne slovenske gospodarske fronte. Od vseh številnih zborovavcev sta se oglasila proti Jelačin-Ogrinovi listi le gostilničar iz »Sokolskega doma« na Viču in pečarski mojster Kovačič, ki pa nista mogla niti malo izpodbiti trdih dokazov obeh govornikov in sta citirala samo neumestne polemične napade »Jutra«. Ostala sta s svojimi izjavami popolnoma osamljena in so se zborovavci enodušno izjavili za združeno slovensko stanovsko listo. Vič bo enotno nastopil za Jelačin-Ogrinovo listo, kar je nedvoumno pokazal tudi snočni sestanek.

Tržiška kotlina zoper SDS.

Bojni klic enotne gospodarske fronte zoper SDS pri volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico je zbudil tudi našo lepo tržiško kotlino iz mrtvila. Že smo se bali, da je pri nas premalo zanimanja za veliki boj, ki ga bijejo slovenski gospodarski krogi zoper svojega največjega škodljivca, zoper koruptno SDS. — Toda motili smo se. Na enostaven poziv se je zbralo minuli ponedeljek zvečer v Križah pri Tržiču toliko volivcev, da so bili obširni prostori kolodvorske restavracije skoro pretešni. Zbrani obrtniki in trgovci, bilo jih je mnogo tudi iz bližnjega Kovorja, so izvajanjem gg. zborničnega svetnika Jerneja Ložarja, obrtnika Sitarja in ravnatelja Koemurja navdušeno pritrjevali. Neki SDS-arski zgagar je s svojimi medklici skrbel, da je bil zbor še bolj zanimiv in tudi kratkočasen. — Enako lepo je uspelo poznejše zborovanje v društvenem domu v Tržiču. Oba shoda sta potrdila, da se naše volilstvo dobro zaveda velikanskega pomena sedanjih volitev, zato računamo s popolno sigurnostjo, sodeč tudi po izjavah posameznih volivcev, celo znanih pristašev SDS, da bosta dala Tržič in okolica najmanj 90% glasov za Jelačin-Ogrinovo listo.

Trgovci in obrtniki, v boj proti grdobiji!

Pred zadnjimi volitvami za Narodno skupščino smo osvetlili delovanje SDS, ko je njen človek bil minister za trgovino in obrt. Povedali smo odkrito, kako se je izmenjavala naša krona za dinar. Gospodarski krogi Slovenije tega še niso pozabili. »Jutro« nas včeraj poskuša posnemati z odkritji in prinaša članek pod debelim naslovom: »Kdo je g. Iv. Jelačin ml.?« Članek dela vso čast demokratski stranki in njenim voditeljem in je dokaz, da se nismo nikjer motili v sodbi o tej družbi. Kdor prebere ta napad, ima jasno in popolno sliko ljudi, ki mislijo, da se da z lažmi, napolnjenjem in zmerjanjem nasprotnika potolči. Kadar zmanjka stvarnega dokaza, takrat časopisje »Jutrovega« kova začne z ogabnim sramotenjem in polni zavesti, da ga v tej stvari noben slovenski list ne more doseči. Kdor ne pozna žerjavovske demokracije, njene omejene zagrizenosti in neizbirčnosti v sredstvih, naj si včerajšnje »Jutro« natanko prebere.

Naj bodo gospodje demokratije prepričani, da jim na to polje nihče ne bo sledil! To polje prepuščamo ljudem, ki imajo veselje, da mešajo blato. Mogli bi prešteti kosti in rebra vsem posameznim žerjavovskim kandidatom na trgovski in obrtni listi in marsikdo bi preklinjal »Jutro«, ki je tak boj začelo, toda ne boste nas zvalili na polje osebnosti! Vsem obrtnikom in trgovcem, vsem gospodarskim krogom pa bo vsaj od včeraj dalje jasno, kako globoko bi se onečastil vsak, kdor bi pomagal kakorkoli do zmage demokratski listi. Tu ne igra več vloge strankarska pripadnost, ampak osnovni čut poštenja, brez katerega človeška družba ne more obstati. 22. septembra bo mogočen dokaz, da je Slovenija na strani onih, ki hočejo poštenosti tudi v javnem življenju in zato na strani tudi g. Jelačina, ki je zastavil svoje mnenje, da se zruši družba, zbrana okoli ozkega kroga slovenskih samostojnih demokratov in streves njen vpliv tudi na gospodarskem polju. Ali more pošten trgovec in obrtnik voliti eksponente stranke, ki na enega najuglednejših članov trgovskega stanu izliva cele čebre umazane gnojnice?

Ali belgrajski ali ljubljanski centralizem?

Maribor, 7. septembra 1926.

SDS-arska kandidata v Mariboru sta na svojem shodu izrecno napovedala, češ, da je skupna gospodarska fronta Slovenije — ljubljanski centralizem. Pri teh napadih sta pa zagovarjala belgrajski centralizem. In kolikor si tega sama nista upala, jima je priskočil na pomoč g. Rebek iz Celja, ki je napadel SLS, češ, da je ona kriva, da se še ni ustava do zadnjih odredb glede oblasti izpeljala.

S temi svojimi napadi so hoteli udariti na strune lokalnega patriotizma. Toda zmotili so se. Trgovec in obrtnik v Mariboru ve, da niso ljubljanski tovariši obrtniki in trgovci krivi nadlog centralizma, ampak SDS, ki je tudi po izjavah teh svojih kandidatov pokazal svoje roge izpod plašča »nadstrankarstva«. To kopto SDS bi bilo treba bolje skriti, kakor pa so to govorniki napravili, ki v svojem nesrečnem nastopu niso našli nobenih boljših agitatoričnih sredstev za svojo demokratsko in centralistično listo.

Ako pa one, ki s tem demagogirajo, gledamo, kako se pehajo, da bi si osvojili vsej Sloveniji skupno Trgovsko in obrtno zbornico, moramo reči, da zato tako zabavljajo zoper ljubljanski centralizem, ker se držijo tistega trgovskega načela: »Kdor zabavlja, ta kupi!« Ako jim je toliko zoper ta ljubljanski centralizem, tedaj naj odstopijo kot kandidati ali pa naj postavijo svojo posebno listo za mariborsko oblast! Dokler kaj takega ne storijo, je njihovo govorjenje brez vsake cene.

Iskreno povedano pa je položaj ta-le: Do zdaj je gospodoval nad obrtniki in trgovci belgrajski centralizem in njegovi slugi. To gospodarstvo je v Sloveniji vodila SDS, ki se vedno s tem ponaša, ki pa je ravno zavoljo tega izgubila ves ugled med pridobitnimi krogi Slovenije. Zadnje sredstvo, ki naj ji njen vpliv pribori nazaj, so volitve v Trgovsko in obrtno zbornico. Ako bi SDS tu zmagala, tedaj nam bo še nadalje gospodoval belgrajski centralizem s podružnico v Ljubljani. Ako pa SDS s svojo nakano propade, tedaj pa ne bo ne ljubljanskega ne mariborskega centralizma, ampak bo skupna, enotna in močna gospodarska fronta Slovenije zoper vedno naraščajoče napade belgrajskega centralizma. Ravno enotnost vseh v Sloveniji je naša gospodarska rešitev in te rešitve se SDS ne veseli, ker je spekulirala z ustanovitvijo oblasti tudi na gospodarskem polju: divide et impera (razdeli jih in poveljuje)!

Na narodni meji še posebno obojamo to noro demagoško sredstvo SDS, ki ga na škodo skupne gospodarske stvari Slovenije razširja. Pa, pravzaprav je dobro, da se je pokazala že zdaj pred volitvami, kako je s svojo kandidatno listo v službi belgrajskega centralizma. — Zato bo tembolj občutila nezaupnico po enotnem nastopu vseh gospodarskih krogov in z zmago Jelačin-Ogrinove liste!

DENUNCIJANTJE NA DELU.

Žerjavovci očitaajo Jelačinu, da je davkarji napovedal nekoč premalo dohodkov. Mi ne moremo vedeti, ali je na tem kaj resnice ali ne. Opozarjamo pa na to pisanje vse gospodarske kroge, da vedo, kje so tisti ljudje, ki jih naznanjajo davčnim komisijam!

»G. OGRIN LAŽE IN VARA.«

Tako piše namreč »Jutro«. Ugotovili smo že, kako je nastala pomota, da je Ogrin predsednik obrtnega odseka zbornice. Povdarjamo še enkrat, da je v resnici ogromna večina obrtnega odseka na strani g. Jelačina in ne g. Franchettija. Prav dobro ve »Jutro«, kaj je resnica in vendar goni svojo laž naprej. Kateri obrtnik bo volil listo, ki jo je postavila stranka, katere edino sredstvo v borbi je zavestna laž?

PROTI KONSUMOM.

Žerjavovski trgovci so v svojem proglasu slovesno povdarili, da nimajo nič proti drugim. To so povedali tudi v »Jutru«, ki je priobčilo njihov proglas. Včeraj pa v »Jutru« spet lomastijo po zadrugah. Kdo ima torej prav, ali trgovci v svojem proglasu, ali »Jutro« v svojih napadih? Trdo kožo in veliko izurjenost v nedoslednosti bi moral imeti trgovec, ki bi se odločil, da gre s takimi šalobardami, ki vsak dan govore drugače, skupaj v boj.

AGRO-MERKURJEVCEM.

Dobrotljivosti in usmiljenosti dr. Ravniharja se ima zahvaliti družba, ki danes napada g. Jelačina, da radi Agro-Merkurja ni bila v javnosti za vedno onemogočena. Cela vrsta eksistence je bila uničena radi mladinskega laži-zadrugištvu, ki je bilo ustanovljeno le radi tega, da škoduje tedanjim zadrugam. Ista družba, ki se je v svojo popolno nezmožnostjo z zadrugami vrgla proti poštenim trgovcem, danes proglašča g. Jelačina za sovražnika trgovskega stanu in izdajico interesov slovenskega trgovstva, dasi g. Jelačin ni član nobene zadruge in ni uničil nobene gospodarske eksistence! Trgovci, sodite sami!

Maribor za enotno slov. gospodarsko fronto.

Nocoj je ogromna večina industrijalcev, trgovcev in obrtnikov vnovič dokazala, da hoče glasovati za Združeno stanovsko listo. Nocojšnje zborovanje je zopet demokratom pokazalo, da so v Mariboru doigrali in da je večina obrtnikov in trgovcev proti njihovi diktaturi. Shoda v Gambrinovi dvorani se je udeležilo nad sto pristašev vseh strank. Navzoči so bili vsi mariborski kandidati Združene stanovske liste.

Zborovanje je otvoril Janko Tavčar. V svojem govoru je naglasil: Svoječasno smo bili za enoten nastop gospodarskih slojev v Trgovsko zbornico. Tak nastop bi bil upravičen, kajti kadar gre za gospodarske interese, mora politika molčati. Zalibog do skupnega nastopa ni prišlo. In sicer po krivdi tiste stranke, ki nastopa proti nam, ker smo proti vmešavanju politike v naše stanovske zadeve. Naša lista ni strankarska, ampak je sestavljena sporazumno s trgovci in obrtniki. Nas vodi edino želja, rešiti propadajoče gospodarstvo. Politično smo različno orientirani. Veže nas pa skupna skrb za naše gospodarstvo. Samostojni demokrati so uvedli v stanovsko korporacijo politiko. S tem so ubili najvažnejše gospodarske zavode. (Medklic: »Agromerkur! Jadranska banka!«) Ista usoda je čakala v njihovih rokah tudi Trgovsko zbornico. To izvira iz strahu pred popolnim polomom. Nismo slepi in vidimo, kako so obiskana njihova zborovanja. Zato so tako strupeni. Mi nečemo nikogar izključevati. Očitajo nam, da smo pod komando SLS. Ta stranka je najmočnejša. Večina ljudstva je za njo. Prav ima, da je inicijativna. Šli bomo za njo, dokler bo delala za dobrobit ljudstva. Če bi bila SDS nesebična in poštena, bi šli za njo. Svojih pravic nečemo pustiti. Nečemo biti poslušni hlapci SDS.

G. Lipovšek je v svojem govoru naglasil: Naše geslo je: V boj z združenimi močmi! Nas združuje stanovska zavest. Demokrati so vodili Trgovsko zbornico sedem let. Rezultat vidimo, da Slovenija gospodarsko propada. Ko smo hoteli tudi mi dobiti besedo, so nam ponujali mrvico, misleč, da bomo zadovoljni. Politika je postranska stvar. Zato smo jim obrnili hrbet. V Trgovski zbornici hočemo pošteno gospodarstvo.

Trgovec Murko je razvil gospodarski program, katerega hoče novo zastopstvo izvesti. — V imenu nemških trgovcev in obrtnikov je govoril Glaser. Oba naroda je pozval k skupnemu gospodarskemu delu, ker le na ta način bo mogoče rešiti Slovenijo pred nenasitnim belgrajskim centralizmom. Korazija je zavračal žalitve, ki padajo na kandidate Združene stanovske liste. Tajnik Kranjc je podal podrobna navodila za volitve.

Poslušavci so govornikom navdušeno ploskali. Vse brez razlike je družila zavest, da je prišel čas obračuna z nasprotniki trgovskih, obrtnih in industrijskih interesov. Maribor bo z demokrati končoval javno obračun!

Nemiri v Španiji.

Pariz, 7. septembra. (Izv.) Primo di Rivera je kralju ponudil demisijsko svoje vlade. Nasprotja med diktatorjem in častniki so vedno ostrejša. Diktator je odstavil 1667 častnikov. To je bil povod za oficirski upor. V provinci se artilerijski polki vztrajno upirajo in drug za drugim odpovedujejo pokorščino vladni. Posebno močni so uporniki v Barceloni in Cadixu. Tudi mornarica se je deloma pridružila upornikom. Topničarsko vojašnico v Barceloni hočejo napasti vladne čete. Topničarji se pripravljajo na obleganje.

London, 7. septembra. (Izv.) O vstaji v Španiji manjkajo vsled stroge cenzure vsa direktna poročila. Vlada trdi, da se ji bo posrečilo vstajo zadušiti, da je uporne častnike po večini že aretirala in zaprla. Špansko-francoske meje pa poročila povedo, da se upor veča in širi. Vodi ga po teh vesteh sam general Sarró, poveljnik artilerije in eden najpriljubljenejših častnikov v Španiji. Častniki so se odločili za upor in so obstali na svojih mestih, dasi jih je diktator odstavil. Pri tem računajo na pomoč podčastnikov. Primo di Rivera je proglasil obsedno stanje in prepovedal zbiranje vojaških enot. Kralj Alfonz jo že več tednov videl vso kritičnost položaja. Vendar ga je presenetilo to, da se je spor s tako naglico zaosiril. Kralj hoče držati Primo de Rivera, dokler nima primerne naslednika.

Pariz, 7. septembra. (Izv.) Španski infanterijski in kavalerijski častniki so se organi-

zirali v sindikalno zvezo. Ta zveza je nastopila proti Primo de Riveri. V manifestu, ki sta ga podpisala generala Veyler in Aquilera so politiko Primo de Rivera ostro obsodili. Pomagal je upornikom tudi trenutni položaj, ker je imel diktator neuspehe v zunanji politiki.

Dekret, ki ga je izdal diktator ima sledečo vsebino: 1. V celi Španiji je proglašeno obsedno stanje. 2. Vsi artilerijski častniki, člani aktivne armade, so odpušteni. Nimajo več pravice nositi vojaško uniformo. Poveljstva v artilerijskih vojašnicah prevzamejo rezervni častniki. Samo častniki maroških oddelkov ostanejo na svojih mestih.

»Chicago Tribune« že poroča, da bo Primo de Rivera odstopil in pride na njegovo mesto general Magee, poslanik španske vlade pri Vatikanu.

London, 7. septembra. (Izv.) Primo de Rivera računa le še na zunanje politične uspehe. Sedaj ko je propadel zahtevo po stalnem sedišču v Društvu narodov in zasedbi Tangera, grozi, da bo odpoklical vse španske čete iz Maroka. Če bi diktator to res izvršil, bi mu ljudstvo, ki je desetletja krvavelo v Maroku bilo iskreno hvaležno. S tem bi si Rivera odločno utrdil položaj. Rivera še omahuje, ker se zaveda, da bi ta korak vedel do mednarodnih zapletljivosti in posledice za Španijo niso preračunljive. Rivera bi tu rad napravil uslugo Mussoliniju in izročil protektorat Italiji. Temu pa se upira Francija, ki ima edina tu po pogodbi odločilno besedo.

Beleške

△ Nekaj o blamažah. »Slovenec« se je v soboto silno blamiral, ko je z velikim pompom oznanjal, da so ljubljanski gerenti že »odstavljeni«. Še isti dan popoldne je »Slov. Narod« ugotovil neresničnost »Slovenčevega« poročila. Včerajšnji »Slovenec« ni mogel drugače kot da samega sebe preklecjuje in ugotavlja, da ni na magistratu nobene izpremembe. Da bi svojo blamažo prikril itd. — To piše »Jutro«, isto »Jutro«, ki je, kakor znano, prineslo vest o odstavitvi gerentov že v petek, se pobahalo, da je to zasluga SDS in ki se je potem isti dan dalo demantirati od »Slov. Naroda«, da je ta vest »netočna in preuranjena«, ker so med tem SDSarji že zintrigirali, da se je odlok notranjega ministra, ki je za SDS hud udarec, sistiral. In ko je »Jutro« najprej, da se pokaže, kako je demokratsko, svobodnjaško, napredno in za avtonomijo Ljubljane vneto, to vest navidezno pozdravilo in se, kakor rečeno, celo pobahalo, da je vladni ukrep uspeh vztrajnih prizadevanj SDS za vpostavitve avtonomije ljubljanske občine in je iz tega takoj poskušalo kovati kapital za SDS, pa se zdaj ne more dovolj natriumfirati, da gerenti ostanejo še nadalje in da z občinskimi volitvami za enkrat še ne bo nič, pa da je zasluga SDS, da se je ta »kleikalna nakana« proti gerentom ponesrečila, in piše o blamaži »Slovenca«. — Eno se mora pustiti malemu Moricu: nesramen je do onstran granic.

△ Pašić o Uzunovičevi vladi. Pašićev kurir Dragović je sporočil radikalnemu klubu tudi to, da je Pašić izrekel ostro kritiko tudi o vladi, ki nima danes zabeležiti nikakršnega uspeha na nobeno stran ne. Pašić je, tako je povedal Dragović, ugotovil, da ni ta vlada vseh teh šest mesecev, odkar je na upravi, naredila niti enega koristnega zakona za deželo; ni se pobrigala ne za poplavljenice, ne za dobrovoljce, ne za koloniste, a ravno tako ni storila nič za invalide. Nasprotno: vlada je z raznimi ukrepi izzvala nezadovoljstvo širokih ljudskih mas, v prvem redu uradnikov, ki jim je življenje že itak težko itd. — Nehvaležnost je plačilo sveta, bo nato pač vzdihnil g. Uzunović. Saj smo vendar delali vse, skoz po vzgledu Pašičeve vlade.

△ Trinajstmilijardni proračun je obsodil zdaj sam g. Pašić, pod čegar vlado se je ta proračun izdelal. V svojih navodilih radikalnemu klubu opominja, naj se gleda, da se bo začelo z resnim štedenjem na vseh poljih državne uprave. Izdatki se morajo skrbno in najnižje mero. Državni proračun nikakor ne sme prekoračiti devet milijard. — Zdaj so se torej od Pašića pa do Radića po vrsti izrekli proti trinajstmilijardnemu proračunu vsi, ki so to velikansko breme naložili ljudstvu. Zdaj bi rad vsak zvalil to krivdo raz sebe. In preostalo je samo g. Pucelj, ki je ta proračun najbolj zagovarjal z znanim naukom o šparanju. Kakor stvar izgleda, bo navsezadnje pa še vsa krivda na tem ogromnem proračunu in njegovih katastrofalnih posledicah obležala na g. Pucelju, kmetijskemu ministru te vlade. Težka stvar to za g. Pucelja, toda ne dvomimo, da bo junaško kakor je prevzel odgovornost za trinajstmilijardni proračun, junaško nosil tudi vse posledice.

Šodi SLS

Shod SLS v Selnici ob Dravi 5. septembra je dobro uspel. Predsedoval mu je župan g. Ivo Urbas. Poročilo o položaju je podal poslanec Fr. Žebot. — Obrtniki in trgovci v teh krajih bodo vsi glasovali za Jelačinovo listo.

Shod zaupnikov SLS se je vršil za Kočevje v soboto pri z. l. Belianu. Pri obilni udalosti

zastopnikov delavstva in drugih organizacij je poslanec g. Škulj v daljšem govoru orisal sedanji politični in gospodarski položaj. Soglasno se je izrazila zaupnica poslancu Škulju, Jugoslovanskemu klubu in njegovi politiki.

Brošure proti Mussoliniju

Fašizem je v Italiji popolnoma zatrl ustavno življenje. Zatrl je tudi tiskovno svobodo, ki predstavlja eno izmed prvih pridobitev demokratizma ter je v času diktatur nemogoča. Mussolini je dobro vedel, da je tisk najuspešnejše in najnevarnejše sredstvo v modernih političnih borbah. Najdrznejši politični nasprotniki fašizma in Mussolinija pa so kmalu pričeli iskati nadomestila za javno svobodno besedo. In tako je italijanska policija imela veliko opraviti z raznimi tajnimi listi, ki so se tiskali v Italiji. Čim je postalo policijsko nadzorovanje tako strogo, da ni bilo omogoče v Italiji tiskati tajnih listov in brošur, se je preneslo tiskanje teh publikacij v inozemstvo, odkoder se potem razširjajo v Italijo. Brezdvomno je Pariz središče glavnih političnih nasprotnikov fašizma in Mussolinijeve osebe.

Največjo pozornost je v Parizu gotovo vzbudil znani Cesare Rossi, bivši načelnik tiskovnega urada ministrskega predsedništva, s svojimi članki v pariških listih, v katerih je Mussolinija javno dolžil, da je on naročil Matteottijev umor. Cesare Rossi je zbežal iz Italije tajno, ker bi ga Mussolini sicer ne pustil v inozemstvo, da ga tam kompromitira. Izmed drugih bivših fašistov, ki bivajo v inozemstvu in skušajo z vsemi sredstvi minirati fašizem, je Massimo Rocca gotovo najznamenitejša osebnost. Ti izseljenci so izdali brošuro, v kateri skušajo opisati rimskega diktatorja na podlagi svojih osebnih vtisov in Mussolinijevega življenja pred pohodom na Rim.

Ta brošura, ki obsega nad 80 strani, je prešla preko meje v Italijo, kjer kroži tajno z roke v roko. Tako je bil poslan tudi en izvod fašistovskemu članu občinskega sveta v Milanu, ki ga je pred nekim drugim fašistom pričel radovalno čitati. Ta je občinskega svetnika naznanil svojim predstojnikom in sledila je preiskava pri vseh občinskih svetnikih v Milanu, da bi se našla brošura.

V brošuri je zanimiv citat iz socialističnega lista »Lotta di Classe«, ki ga je urejeval Mussolini l. 1912. Po atentatu na Viktorja Emanuela je ta list pisal: »Upamo, da se ne bo našla nobena delavska zbornica, ki bi razobesila narodno zastavo ob tej priliki. Ljudje, obdarjeni s fino inteligenco, bi se ne smeli dati zanesti po čustvu. Atentati so pripetljaji med delom kraljev kakor so padci z visokih odrov pripetljaji zidarjev.« Nato napada list Bissolati, ki je po atentatu častil kralju. Ta odstavek naj bi prikazal današnji Mussolinijev monarhizem v pravi luči.

Izmed vseh sestavkov te brošure pa je gotovo najzanimivejši članek »Resnica o Mussoliniju«, ki ga je spisal M. Rocca. Članek izdaja izvrstnega publicista, iz katerega govori tudi nekaj masčevalnosti, a ne presega meje korektnosti. Naj navedemo samo zaključek: »Ko bodo hoteli kdaj označiti človeka, katerega je zapeljana Italija za trenutek napravila za svoj idol in kateremu se je drznila v svoji fatalni zaslepljenosti zaupati svojo usodo, bo treba utisniti na čelo tega reveža, kakor na duševni grob, ki ga nosi s seboj, strašen verz, ki ga stavi Foscolo v usta Tiestu, ki očita Atreju tiranstvo: Ordri misfatti e punirne il ministro. (Zamisliti zločine in kaznovati izvršitelje.) Politika, morala, revolucija in imperij Benita Mussolinija so popolnoma osebovani v teh besedah.

Kaj se godi doma

Delo v premogovnikih TPD ustavljeno.

RUDARSKO VPRAŠANJE IN DELAVSKA ZBORNICA.

Ko je zaznala Delavska zbornica o trdih korakih Trboveljske premogokopne družbe napram rudarjem, je takoj sklicala izredno sejo upravnega odbora, ki se je pečal edino s položajem, ki je nastal radi konflikta med vlado in družbo. Da bi mogla tem intenzivnejše zasledovati razplet nadaljnjih dogodkov, je izvolil upravni odbor iz svoje srede permanentni odbor. Ta je stopil v stik z vsemi v poštev prihajajočimi faktori, da bi mogel čimprej ugodno rešiti novo rudarsko krizo. Tekom predvčerajšnjega dne je šla tudi posebna deputacija k ministru Puciju in k velikemu županu, da se informira o položaju in zainteresira za rudarje. Obenem je predložila velikemu županu posebno spomenico, v kateri poudarja:

1. Da je Trboveljska premogokopna družba odpovedala delavcem službo proti zakonu. Radi tega je prišlo delavstvo v novo krizo v času, ko s je vsaj za silo posrečilo preskrbeti delo rudarjem, ki so postali brezposelni radi nedavnih redukcij. Isto tako je naslikala nad vse beden položaj delavstva.

2. Da ni vlada informirala o svojem koraku niti delavstva niti javnosti.

3. Da je odločno proti temu, da bi se oddala dobava premoga potom javne dražbe. V interesu mirnega gospodarskega razvoja in urejenih socialnih razmer zahteva, da sklene vlada z družbo dolgotrajno dobavljajno pogodbo, v kateri naj se tudi določi možnost zvišanja ali znižanja cen. V ta namen naj se postavi od vlade komisar, katerega naloga bo, da kontrolira narast ali padec produkcijskih stroškov družbe.

4. Da je nevarnost, da bo prevladala družba v slučaju sporazuma z vlado morebitno momentano izgubo na delavce na ta način, da bo ponovno znižala meze, kljub temu da še sedanje plače ne zadostujejo za dostojno preživljanje in kljub temu, da je družba znižala svoje režijske stroške najmanj za 35%, ne da bi imelo to zni-

žanje za posledico tudi znižanje cen premoga ali pa izboljšanje gnetnega položaja delavstva.

Delavska zbornica je izdala tudi proglas na rudarje, kjer pravi, da je vlada v sporazumu z ministrom prometa sklenila, da odpove Trboveljski premogokopni družbi vsako nadaljnjo dobavo premoga, ker noče znižati cen premoga vključno temu, da je z redukcijami delavstva in z zmanjšanjem njegovih mezd znatno znižala režijske stroške. Na drugi strani pa hoče vlada izločiti vse posredovalne agente in družbe, ki zvišujejo cene premoga in omogočajo korupcijo. Kakor je ta namen tudi iz delavskega stališča dober in umesten, se mora vendar protestirati proti načinu, kako skuša vlada ta namen doseči. Dejstvo je namreč, da vlada o svojem koraku ni jasno informirala javnosti in zato je navidezno javno mnenje na strani družbe. Udarci, namenjeni družbi, je zadela delavstvo: Na tisoče rudarjev je vrženih na cesto brez zakonite odpovedi, nevedoč, ali bodo mogli uveljaviti pravico do zakonite odškodnine. Prizadeti pa so tudi najširši srednji sloji obrtnikov in malih trgovcev, ki so absolutno odvisni od rudarskega življa.

Komaj se je bilo posrečilo preskrbeti delo brezposelnim, ki so bili prizadeti po zadnjih redukcijah, se že zopet pojavlja kriza, ki ne bo občutno prizadela samo delavca, temveč vse naše narodno gospodarstvo. Poudariti je dejstvo, da je v rudarskih revirjih beda na vrhuncu. Rudniško delavstvo se nahaja vsled nizkih mezd v težavnem gnetnem položaju. Življenjske potrebščine kupujejo večinoma na kredit, se zadolžujejo, ne ve pa, kdaj se mu bo zboljšalo ekonomsko stanje v toliko, da bo moglo prikriti svoje dolgeve. In končno ne smemo prezreti činjenice, da bo družba v slučaju sporazumljenja med seboj in vlado skušala doseči pokritje svoje momentane izgube s tem, da zniža delavske meze.

Končno pozivlja Delavska zbornica rudarje, naj ohranijo mirno kri, ker bo Delavska zbornica skupno z vsemi delavskimi strokovnimi organizacijami branila delavske interese, in napoveduje shode 8. t. m. po vseh rudarskih revirjih.

III. kongres Zveze hišnih posestnikov SHS

OBČNI ZBOR GLAVNE ZVEZE.

Včeraj in danes se vrši v Ljubljani III. kongres »svojinec«, zborovanje Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine SHS. Včeraj ob 9. uri dopoldne se je vršil kot začetek v sejni dvorani mestnega magistrata drugi redni letni zbor Glavne zveze. Prišlo je okrog 90 zastopnikov društev hišnih in zemljiških posestnikov iz raznih krajev države. Izven Slovenije jih je največ prišlo iz Zagreba (10); razen tega iz Belgrade, Splita, Osijeka, Sremske Mitrovice, Novega Sada, Vinkovcev, Karlovca i. dr.

Kot zastopnika avstrijskih hišnih posestnikov se udeležujejo kongresa odvetnik gosp. dr. Oskar Trnka z Dunaja (znan med drugim tudi z dunajskega kongresa »International Law Association«) in g. poslanec Egon Pistor iz Grada. Mednarodna unija hišnih posestnikov v Parizu je poslala pismeni pozdrav. Pismeni pozdrav sta poslali dalje osrednja zveza nemških zemljiških in hišnih posestnikov v Berlinu in organizacija hišnih posestnikov v Celovcu; enako poslanec g. dr. Fr. Kulovec, ki je bil na kongres povabljen, a je zadržan iz Ljubljane.

Uvodoma je g. Ivan Frelj v imenu pokrajinske zveze hišnih posestnikov za Slovenijo pozdravil navzoče delegate in zastopnika ministra za socialno politiko g. vlad. svetnika dr. Ivana Goršiča. Govoril je o nalogah kongresa in poudarjal posebno dve točki: stanovanjski zakon in davčno reformo.

Predsednik Glavne zveze, odvetnik dr. Mihajlo Marinković iz Belgrade, je nato otvoril kongres in poročal o delovanju Glavne zveze od lanskega zagrebškega kongresa. Tudi on je zavel stališče v vprašanju stanovanjskega zakona in glede reforme sedanjega davka.

V imenu hrvatskih posestnikov je pozdravil kongres predsednik Zveze hišnih posestnikov v Zagrebu g. Juraj Čačković. Poudarja nujnost čim tesnejše organizacije in se zavzema zlasti za to, da kongres protestira proti podaljšanju stanovanjskega zakona.

Kongres se je nato razdelil na pet sekcij. Referent sekcije za stanovanjsko vprašanje (14 članov) je dr. M. Marinković, davčne (11 članov) Čačković, kreditne (za lastni denarni zavod; 9 članov) ravnatelj Ebrić iz Zagreba, sekcije za organizacijo (11 članov) Jože Pirc in sekcije za agrarno reformo (5) Visko Arambašić iz Splita. Sekcije so zborovale dopoldne in popoldne in izdelale resolucije, ki se danes predložijo manifestacijskemu zborovanju, ki se bo vršilo ob 10. uri v veliki dvorani Uniona.

Volite novega upravnega odbora in predsednika so odložene na danes. Glede prihodnjega kongresa je bilo sklenjeno, da se vrši septembra leta 1927. v Splitu.

Kongres je z navdušenjem sprejel predsednikov predlog, da se pošlje udanostna brzojavka kralju Aleksandru.

OBČNI ZBOR POKRAJINSKE ZVEZE.

Včeraj ob 17. uri se je vršil občni zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov v mestni posvetovalnici na magistratu. Občnega zbora se je udeležilo častno število zborovalcev, kljub temu, da so bili mnogi delegati po raznih drugih sejah zadržani.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Frelj s pozdravom vseh delegatov, kakor onih iz Zagreba, Mitrovice, Splita, Belgrade ter skoro iz vseh večjih hrvatskih mest, tako tudi iz vse Slovenije.

Pokrajinska zveza šteje 17 društev, poleg 3 novoustanovljenih, od katerih so nekatera prav agilna, kakor ono na Bledu, ki šteje že sedaj do 100 članov. Zveza šteje 3600 članov, v preteklem društvenem letu je društvo napravilo do 740 vlog in tudi 17 shodov, na katerih so hišni posestniki protestirali proti kršenju svojih pravic.

Pokrajinska zveza je vršila vedno svojo nalogo in raznimi intervencijami pri vladi in pri drugih političnih faktorjih za doseg odpravljenja vseh izjemnih stanovanjskih določb.

Z novim stanovanjskim zakonom se ni delo popolnoma končano, še mnogo je nalog, ki čakajo delo organizacije hišnih posestnikov. Predsednik apelira na belgrajske tovariše, da se oni zavzamejo v Belgradu za hišne posestnike vse države.

Gosp. dv. sv. dr. Šubelj je čestital vodstvu Zveze za požrtvovalno delo ter pozval predsednika, naj vztraja v borbi za pravice hišnih posestnikov.

Gosp. ravnatelj Jeglič je podal točno blagajniško poročilo. Promet društvene blagajne je znašal približno 58.000 Din. Računski sklep je občni zbor soglasno sprejel na znanje.

Pri volitvi Zvezeinega odbora je bil v začetku takoj izvoljen za blagajnika g. Jeglič, za predsednika pa ponovno g. Frelj, za podpredsednika je bil izvoljen g. Julij Glaser iz Maribora. Ostali odbor ostane v starem sestavi.

Nato je predsednik Frelj poročal o stanovanjskem vprašanju ter o davčni reformi in hišnonajemniškem davku. Govornik je ob odobravanju vseh zborovalcev ostro nastopil proti metodam, kako se predpisuje hišnonajemniški davek.

O mednarodni zvezi organizacij hišnih posestnikov je poročal predsednik, da se osnuje za enkrat samo mednarodna zveza organizacij Avstrije, Češkoslovaške, Madjarske, Romunije in Jugoslavije.

Prihodnji občni zbor se vrši v Mariboru.

V poročilu o Zvezinem glasilu »Moj dom« je predsednik grajal premajhno zanimanje nekaterih članov in tudi društev za ta list, ki bi se mogel ob splošnem interesu stanu hišnih posestnikov dvigniti v prvostopenjsko glasilo. Kljub vsemu se je število naročnikov dvignilo nad 3000.

Predsednik je tudi poudarjal važnost kreditov hišnim posestnikom. O tem se sklepa na kongresu v sredo.

Pri točki »Slučajnost« je g. Malovič grajal, da stanovanjski zakon ne določa davčne prostosti tudi za nove stavbe manjšega obsega. Govornik zahteva davčno oprostitost 15 let za vse nove stavbe.

Gosp. Novak je naprosil Zvezo, da intervenira glede visokih taks, ki jih morajo hišni posestniki ob raznih prilikah plačevati.

O krivcah hišno najemniškega davka je govoril še g. Kovač.

Nato je predsednik zaključil občni zbor s pozivom, naj se vsi hišni posestniki zavedajo dolžnosti do svojih organizacij.

Zvečer se je vršil v Unionu prijateljski sestanek, katerega je otvoril g. Frelj in pozdravil zastopnike organizacije iz vseh delov države, delegate iz Avstrije in udeležence iz Slovenije. Kongres so pozdravili daleč g. Javor iz Osijeka, predsednik centrale g. Marinković, g. Nedić iz Belgrade in delegat iz Avstrije g. poslanec Pistor. Zvečer sta prispela kot delegata tudi g. Wedan iz Beljaka in gospa Meixnerjeva iz Zagreba. Večer je potekel zelo animirano in je bilo izrečenih še več napitnic.

Stavbeno podjetnost v magdalenskem predmestju.

Maribor se je začel lepo in na veliko razvijati v magdalenskem predmestju od velikega mosta naprej. Gotovi sta lepi novi hiši g. Beraniča na Kralja Petra trgu in palača pokojninskega zavoda. Tik zraven nove Beraničeve hiše je začel isti posestnik v terek kopati temelje za drugo vogelno in trnadstropno hišo, ki bo še letošnjo jesen pod streho. Na Dvorčakovi cesti ravno nasproti palači Pokojninskega zavoda je začel kopati v terek jutraj temelje za novo dvonadstropno hišo naš somišljenik in mesar Franc Hohnjec. V tej novi zgradbi bosta spodaj dve prodajalni, zadaj na dvorišču skladišni prostori in gospodarsko poslopje. V I. nadstropju bodo 4 lepe in prostorne sobe, V II. dve manjši stanovanji z dvema sobama in kuhinjo. Tudi ta stavba, ki jo bo gradil mestni stavbenik Kiffmann, bo še letos pod streho.

Velik požar v Selnici ob Dravi

V noči od ponedeljka na torek je javil mariborski stolpni čuvaj požar v smeri proti Selnici. Mariborska požarna bramba je v označeni smeri odhitela z avtomobilsko brzgalno, toda gorelo je visoko na hribu, tako da je bil dohod za avto nemogoč. Primanjkovalo je tudi vode; selniška požarna bramba je sicer poskušala gasiti, toda vsled pomanjkanja vode so bili napor brezuspešni.

POŽAR V RIBNEM PRI BLEDU.

V ponedeljek ob pol 12. uri ponoči je na nepojasnen način izbruhnil ogenj na skednju Golmajerja. Ko so domači ogenj opazili, je bila že vsa zaloga slame in sena v plamenih. Predno je mogla prihiteti na mesto požarna bramba, je ogenj objel tudi skladišče trgovine. Dobro založeno skladišče in hlev sta pogorela do tal. Hišo so nekoliko obvarovali, ostala pa je brez strehe. Škoda pogorele stavbe, postrešja, poljskega orodja in popolnoma uničenega skladišča trgovine se ceni preko 100.000 Din. Posestnik je zavarovan pri »Vzajemni« za 100.000 Din, pri »Slaviji« pa za 5000 Din.

UTOPLJENCI.

Truplo Josipa Kranerja, mesarskega pomočnika v Litiji, ki je 25. avgusta t. l. utonil v Litiji v Savi, je včeraj našel v Trbovljah gosp. Grebeno v bližini svoje žage ter so ga takoj prepeljali v mrtvašnico. Naključje je, da je utopljeni Kraner sin tukajšnjega rudniškega elektrotehnika in da ga je Sava prinesla v domači kraj, kjer bo tudi pokopan. Družini sožalje!

V soboto dne 4. septembra je utonil v Muri 19letni mladenič Franc Bohanec iz Cvena pri Ljutomeru. Bil je na obisku pri svojih sorodnikih na Meleh pri Gornji Radgoni. Pri kopanju je priplaval v vrtnice in postal žrtev Mure. Trupla še niso našli.

Utonila je v soboto 4. t. m. v Metliki v studencu Suhorju, ki ima pa ravno sedaj nekaj vode, 6letna Slava Kerč, hčerka zidarja iz Metlike št. 167, ko je šla zajemat vodo.

NEVAREN AVANTURIST.

Iz Belgrade so dobile varnostne oblasti obvestilo, da je pobegnil od tam nevaren slepar, s katerim so imela že tudi sodišča večkrat opraviti. Izdaja se za dr. Milana Bugarskega in laže, da je bil avočasno generalni konzul v Rusiji, kasneje pa delegat kraljevine SHS in da je sodeloval kot tak tudi pri sklepanju senžermenske pogodbe in sicer kot namestnik dr. Rybača. Mož je srednje suhe postave, se zbliže pri hoji in ima že sivo brado. Pravi, da ima mož na vesti več predznih in izdatnih goljufij, radi katerih je pobegnil iz Belgrade, da poskusi svojo srečo še kje drugje.

ZLOČINSKA KRONIKA.

Dva vlom. V Cerkveni ulici v Ljubljani se je splazil neznan vlomilec v stanovanje črkostavca Viktorja Stareta in mu je odnesel žensko uro in verižico iz tula srebra v vrednosti 400 Din. Na pokrovu sta bila gravirana dva golobčka. — Večji plen pa je dobil neznan vlomilec, ki je vlomil v stanovanje Hilde Tavčarjeve na Starem trgu 30. Ta je vse prebrskal po sobi, končno pa je odklenil bržkone z vitrihom omaro in je odnesel iz nje temno obrobljeno listnico, v kateri je bilo nekaj čez 5000 Din. — Vlom v izložbeno okno. V Gosposki ulici v Ljubljani je vlomil neznan ljubitelj okvirjev v izložbeno okno fotografa Hugo Hibšerja. Vlomilec je vzel deset slik. Toda fotografije je snel iz okvirov in jih je pustil pod oknom in je vzel samo okvirje vredne okrog 300 Din. — Žrtev kolodvorskega žeparja. Uradniku italijanskega konzulata v Ljubljani Ivanu Cigliču je bila ukradena na kolodvoru na Jesenicah na Gorenjskem iz blačnega žepa črna usnjata listnica v kateri je bilo 220 Din in drugega denarja. — Pobegli sleparji. Nekemu slaščičarju v Celju je poveril delavec Franc Skrajner, doma od Novega mesta 1000 Din in je neznan kam pobegnil. — Iz Doba pri Domžalah je pobegnil nevaren pičak Jakob Gregorin, po dom. Naskov, o katerem pišejo, da je nevaren slepar in vlačugar in ima tudi še več tatvin na vesti. Ravno tako nevaren človek je neki Juri Bolte, ki se potika že čez tri mesece po gozdovih. Ponoči se klati po vaseh in krade po poljih in vrtovih in si sam kuha v nekem gozdnem skrivališču v domžalskem okolišču. — Nevarna tatica je tudi neka Marija Aichholzerjeva, doma iz Ljubljane pristojna pa v Rožek na Koroškem. Ta pa je izvršila več predrznih tatvin na Jesenicah in v okolici, kjer je pokradla več obleke in perila, šestvin in pa manjše vsote denarja.

Planinstvo na Primorskem.

Vzlic vsemu hudemu, kar morajo pretrpeti naši bratje v Italiji, je vendar še zdravje v njih, še je moč. Je to zdravje naše primorske vasi, tople zavesti, da je vsaj rožmarin na oknu še naš, da je naša tista siva, v nebo štrleča gora tam gori v Julijskih Alpah. In ko ljudje niso našli več miru doma pred temno zavestjo, da so sami sebi prepuščeni in vsak dan bolj tepeni, ko ni bilo več tolažbe v vinu, so se podali v gozd in v gore. Mnogi, pravim, ne vsi. O, še so, ki kriče in proklinjajo po laško v gostilnah, še so, ki se jih pošteno oko sramuje...

Toda nimam namena govoriti o tem. Nadaljevati treba zdravo pot. Ne samo pri nas, tudi tam doli zadobiva planinstvo vedno več privrženec. Vzlic vsemu se najdejo ljudje, ki organizirajo izlete, večkrat celo v večjem štilu. In tu so zapopadeni vsi. Ono malo posvetne inteligence, ki je še tam ostala, je skoro bolj lena od našega delavca in kmeta, ki znata vedno resneje izrabljati svoj čas. Ko se v soboto zvečer vrne naš primorski fant od težkega dela, je mnogokrat prva skrb oprema za hribe. In vse poletje so naši hribi in visoke gore polne posetnikov.

Največ jih je deležen Krn. To je visoka turistika poleg Škrbine in Kanina.

Dostop na Krn omogočujejo razna, za časa vojne narejena pota. Sicer pa je Krn zapisan globoko v dušo našim ljudem izza časa raznih

krnskih dogodkov, ko so topli in razbijali laški fašisti po vsem Kobariškem, kar jim je prišlo pod noge in roke. Dreženskega župnišča, ki je pogorelo, naši ljudje ne bodo tako kmalu pozabili. Globoko v čustva je zabeleženo vse ono, kar so tukaj počeli. In le z grenkimi spomini se odpravlja človek na ta vrh in s še bolj grenkimi se vrača. Vendar je Krn kot čudežni studenec. Človek se vrne od spominov prevzet in še bolj trd.

Omenil sem že Škrbino. Radi njene prislonjene južne ploskve jo imajo radi zlasti oni, ki se vadijo v plezanju. So to prvi početniki v visoke gore. Obisk je precejšen, tudi nevarnosti so, vendar ni nesreč. Nekaj drugega je v gori: trd kamen, ki ustvarja trdo in resno primorsko dušo.

Tudi Kanin sem že omenil. Gre človek do Zage pod Bovcem z avtom, potem pa po stazah vedno višje do Babonske planine. Tu prenoči, drugi dan pa se zbudi v planinskem rajju. Kanin imajo naši Primorci radi. Je strm in ogroten. Trd je in nepremičen, neuklonljiv. Taki postajajo oni sami.

Triglav ni tako domač. Bolj morda Črna prst, ki nudi obilen razgled in je le hrib. Isto tudi Porezen.

Vipavci pa imajo radi Čaven in Kmelj, niže doli, proti Gorici pa Trnovsko planoto na splošno in Trstelj, najvišji vrh v kraškem severnem robu.

Idrižani gredo na Vojsko, kjer je za zdušena rudarska pljuča svež zrak in obilo mleka. Tudi na Javornik gredo radi. Tam gori je koča, Pirnatova, last nekdanje podružnice

SPD, pa razpada. Sicer se je društvo obnovilo, a nima denarja, da bi kočo popravilo.

Brič pa so edini, ki nimajo gora in tudi ne veselja do njih. Njih trda zemlja jim srka kri ne samo v Brdih samih, več morda še v premnogih tovarnah v Julijski Krajini in po vsej Italiji, kamor hodijo delat. To zlasti letos, ko je letina slaba, ko je toča toliko pobila.

Govorimo o planinstvu, ker je to znak neke krčovitosti, nečesa temnega, kar preživlja naše Primorje. Dvoje stvari je, ki sta ostali temu našemu odlomku: molitev kot duša in zemlja kot kruh. Oboje postaja z dneva v dan nujnejše, boljše, dragocenejše. Molitev je udanost, zemlja je moč. In gora je volja. Po gorah pa gredo vedno pogostejše in so zastopani vsi sloji, mesto in dežela. Dokler bo toliko trdnega v naših bratih, bo dobro.

R.

K BELI OBLEKI
KUPITE BELO OBUTEV

Moški 99° - ženski 65° -
Otroški 49° -

Bata

Dnevne novice

★ Vsem somišljenikom naše stranke! Danes odpošlje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo vse glasovne listine iz Ljubljane. Žerjavci delajo na vse pretege, da bi se obdržali na tej postojanki. Jasno je, da je v interesu vse Slovenije, da se ti škodljivci enkrat za vselej odstranijo iz tega važnega stanovskega zastopstva. Naj tu složno sodeluje vsa Slovenija! Preberite gotovo natanko navodila v današnjem »Slovencu«.

★ 30 letnico mature praznujejo abiturienti VIII. a razreda ljubljanske gimnazije iz leta 1896 dne 19. in 20. septembra 1926 v vedel preložitve prvotnega termina in sicer: Veliki župan dr. Vilko Baltić, mestni župnik Janko Barle, notar Anton Bartol, gimnazijski profesor Jakob Bergant, župnik Ivan Bešter, notar Anton Carli, zdravnik dr. Franc Dolšak, profesor trg. akademije dr. Robert Eržen, zdravnik dr. Ivan Hubad, zdravnik dr. Pavel Kanc, lekarnar dr. Rihard Karba, župnik Josip Krakar, intendantski podpolkovnik Viktor Kristan, sodni svetnik Franc Küssel, odvetnik dr. Karel Leskovic, višji uradnik drž. železnic Pavel Levičnik, dvorni svetnik dr. Rudolf Marn, odvetnik dr. I. C. Oblak, časnika Josip Petrič, dvorni svetnik dr. Leo Stare, zdravnik dr. Josip Staudacher, veleposestnik Valentin Sturm, podravatelj tobačne tovarne Ivan Tomc, šef fondskega oddelka pri ljubljanski železniški direkciji Ivan Varl, magistratni računski ravnatelj Ivan Volc, I. tajnik trgovske zbornice dr. Franc Windischer. Nadalje abiturienti istega letnika celovške gimnazije: dr. Arnež, dvorni svetnik dr. Ferjančič, univerzitetni profesor dr. Kušej in okrajni glavar dr. Kakl. Tovariši naj izvolijo nasloviti svoje dopise na magistratnega računskega ravnatelja Ivana Volca, Ljubljana, Šolski dvorovi 2.

★ Kaj pa to? Na letakih, katere je izdala »Delavska zbornica« za rudarje v zadevi zopetne redukcije, stoji med drugim tudi to: O vseh nadaljnjih korakih bo informirala delavstvo (namreč Zbornica) na shodih, ki se bodo vršili dne 8. septembra v rudarskih revirjih in na katerih bodo podali referenti točna pojasnila. Kakor smo pa doznali, niso sklicale shodov Združene strokovne organizacije, ampak socialnodemokratska »Unija rudarjev«. Na te shode, to je socialistične shode, bo poslala Zbornica svoje referente gg. Kopača, Sedeja in Svetka. Z eno besedo: socialistični shodi na račun in stroške Delavske Zbornice. Vprašamo, zakaj je pa izvoljen permanentni odsek? Za danes toliko. Pozneje še več.

★ Učiteljska imenovanja. Postavljeni (postavljeni) so: v Novem mestu za stalnega šolskega upravitelja deške osnovne šole Davorin Matko, šolski upravitelj v p; v Ljubljani za stalno učiteljico na manjšinski šoli Ana Pfeiffer, stalna učiteljica na Viču; za stalno učiteljico na VI. dekliški osnovni šoli Lucija Trampuš, učiteljica na Dobrovi; v Jaršah za stalnega šolskega upravitelja Ernest Šušteršič, učitelj v Kočevju; v Mozlju, okraj Kočevje, za stalnega šolskega upravitelja Robert Herbe, učitelj v Cerkljah ob Krki; v Škofji Loki za stalno učiteljico Alberta Pagon, učiteljica v Selih, okraj Kamnik; v Drenovem griču za stalnega šolskega upravitelja Anton Turk, učitelj v Dolu; v St. Juriju pri Grosupljem za stalnega šolskega upravitelja Rudolf Znidaršič, učitelj v Moravčah; na Hrušici za stalno učiteljico Marija Kalin, stalna učiteljica v Korinju, okraj Litija; na Dobrovi za stalno učiteljico Marija Steblaj-Sirnik, učiteljica pri Sv. Duhu nad Blokami; v Novem mestu za stalnega učitelja Srečo Borštnik, učitelj v Karteljevem.

★ Za profesorja na nižji kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici je postavljen Fran Kropivšek, suplent na isti šoli.

★ Učni načrt za osnovne šole. »Ur. liste« prinaša št. 80. učni načrt za I.—IV. razred osnovnih šol v kraljevini SHS. Za »nauk o veri in moral« (elastičen pojem; ne več: verouki) sta določeni po 2 uri na teden v vseh štirih razredih. Kakor rečeno, naslov predmeta je jako elastičen. — Za »srbsko-hrvatsko-slovenski jezik« je določenih 7 ur. Tudi zelo »jasno« določilo! Lahko bo po tem določilo kak učitelj poučeval 6 ur na teden srbohrvaščino in 1 uro slovenščino; kdo mu bo mogel očitati, da se ne drži učnega načrta?

★ Kat. prosv. društvo in orlovski odsek Vrhpolje pri Moravčah vabita k blagoslovitvi novega doma v nedeljo 12. septembra. Spored: ob pol 1 zbiranje gostov pri g. Bergant v Krasah, nato odhod na Vrhpolje z godbo na čelu; ob pol 2 slovesne litanije v cerkvi; blagoslovitev doma po g. kan. J. Bizjanu iz Moravč. Slede govori gg. govornikov iz Ljubljane, nakar sledi javna telovadba, po njej pa prosta zabava. Sodeluje moravška godba. V slučaju slabega vremena se prireditve preloži za en teden z istim sporedom.

★ Grozovita vojska je minila, le njeni žalostni sledovi se še kažejo vsepovsodi. Predvsem tlači brez razločka vse stanove nezmožna draginja. Pocenji ni dandanes skoro nobena reč. Zato ni malo začudenja ob novici, ki je mahoma prispela v slednje vas, da se dobi vključ draginji nov, štirisedežen avto, molzna krava, mlad konj itd. že za 10 Din v loteriji »Kat. prosv. društva v Sv. Petru pod Sv. Goram«. Tamkaj dobiš tudi za 10 Din obleke, radioaparate, kolesa, perilo, knjige itd. Ne zamudite prilike in tudi Vi naročite nekaj srečk.

Če jih pa naročite 10 komadov, dobite tri srečke brezplačno. Kdor jih pa 100 komadov naroči in razpeča, ta pa si lahko zasluži kar 400 Din. Pišite v tem oziru na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. Gorami«. Nikoli vam ne bo žal!

★ Loterijski odbor Društvenega doma v Trbovljah je povišal dobitke od 400 na 520. Najdražji dobitke je nova zidana hiša, vredna preko 300.000 kron, drugi se sučejo od 80.000 do 100 kron. Srečke lahko naročijo pri gornjem odboru. Oni, ki so že prodali srečke, naj blagovolijo denar poslati, oziroma se požurijo z razprodajo. Zrebanje je nepreklicno 7. novembra.

★ Ilustrirani spis »Bela Ljubljana« je izdal te dni Prometni sindikat za propagando mesta in je mestna občina ob priliki pravniškega kongresa poklonila 1300 iztisov v slovenskem, srbskem in hrvatskem jeziku udeležencem kongresa. Ta spis pride šele čez nekaj tednov v splošni promet ter si pridružujemo oceno za pozneje. Prekrasne so slike, ki jih je v bakrotisku izvršila Jugoslovanska tiskarna.

★ Spričevala 8 razredne ljudske šole v Ljubljani za 4 razredno meščansko šolo. Notranje ministrstvo je pred dnevi zopet dalo 8 razrednim osnovnim šolam pravico, da so njih spričevala enako vredna spričevalom 4 razrednih meščanskih šol. S to ugodnostjo pridejo državni nameščenci železničarji in enaki v III. kategorijo državnih uradnikov. V nedeljo se je vršila zopet izkušnja železničarjev na 8 razredni šoli v Trbovljah in se drugi za izkušnjo še lahko prijavijo.

★ V Ljupci, na avstrijski strani državne meje, zidajo carinske oblasti velika poslopja za svoje urade in uradnike. V Mariboru, na jugoslovanski strani državne meje, pa se v tem oziru ničesar ne ukrene. Prav bi bilo sosedu posnemati, kar bi bilo zelo na korist ugledu naše države. Ako pomislimo, da je carinskih dohodkov tekem desetih dni v Mariboru do tri milijone dinarjev, bi bilo potrebno, da bi tako podjetje imelo primerne lastne prostore za urade in uradnike.

★ Ugodnosti otrokom za vstop na Pokrajinsko razstavo. Da bo obisk te zanimive razstave omogočen prav vsem rodbinam vseh slojev, dovoljuje uprava Velesejma otrokom do osmega leta prost vstop, če se nahajajo v spremstvu staršev. — Šolski otroci in dijaki, ki posetijo razstavo v skupinah pod vodstvom svojega učitelja, imajo 70 odstotni popust, plačajo torej samo po 3 Din vstopnine.

★ Razstava psov. Danes se odpre v okvirju pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« razstava psov, ki se bo zaključila že jutri, dne 9. septembra zvečer, na kar opozarjamo ljubitelje psov.

★ Kraški ovčarji na ljubljanski razstavi psov. Izmed hišnih psov je za nas brez dvoma najbolj zanimiv kraški ovčar. To je namreč naša pristna domača pasma, ki presega kar se starosti tiče svojega vrstnika nemškega ovčarja za več stoletij. Kraškega ovčarja pozna že naš starina Valvazor v svojem monumentalnem delu »Die Ehre des Herzogtums Krain 1689«, nemški ovčar pa je bil priznan še-le leta 1890 kot pristna pasma. Kraškega ovčarja imenujejo nekateri tudi čiča, ker je ta pasma zlasti med čiči zelo priljubljena. Nekateri kinologi spravljajo kraškega ovčarja v zvezo z moloskim psom, ki ga pozna že Aristoteles. Ta naša prastara domača pasma zasluži pač vso pozornost naših kinologov. Hvalevredno je, da si je Klub ljubiteljev sportnih psov stal naložil kraškega ovčarja zopet spraviti do veljave. V zadnjem času se je klubu posrečilo kupiti na Krasu nekaj čistokrvnih ovčarjev in jih bomo imeli priliko videti na razstavi.

★ Danes se še lahko prijavite za tečaj o brezalkoholnem gospodarstvu! Zadnji tečaj se vrši jutri, dne 9. septembra. Začetek ob 9 v gospodinski šoli Kmetijske družbe v Marjanišču. Prijave se sprejemajo danes na velesejmu v paviljonu »E«, koja »Brezalkoholne produkcije«.

★ Služba zobnih tehnikov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev razpisuje na svojem ljubljanskem ambulatoriju službena mesta zobnega tehnika asistenta, zobnega tehnika, perfektnega v delu s kavčukom in zlatom, zobne tehnice asistentke in blagajničarke ter sprejme za enkrat brezplačno v službo vajenca za zobnotehniško delavnico. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu«.

★ Nastavitvene takse zasebnih nameščenec. Ker so prihajala na Delavsko zbornico vprašanja glede nastavitvene takse zasebnih nameščenec, se je obrnila na finančno delegacijo v Ljubljani ter prejela od nje sledeče pojasnilo: »Pristojbini po tar. post. 40 v zvezi s § 16 zakona z dne 9. februarja 1850 drž. zak. št. 50, odnosa z dne 13. decembra 1862 drž. zak. št. 89 podlegajo načeloma vse odmske službene pogodbe, ako so polistinjene. Vendar za polistinjene ni potrebna formalna pisarna pogodba. Za pristojbino obveznost zadostuje tudi enostranska pravna listina (nastavitveni dekret, volilni protokol 8) čeravno je podpisana le od službodajalca. Kjer službena pogodba sploh ni polistinjena, seveda tudi ni pristojbinske dolžnosti. Glede trgovskih nameščenec pa določa § 6 zakona o trgovskih pomočnikih z dne 16. januarja 1910 drž. zak. št. 20, da pismene zabeleške, ki jih daje službodajalec službodajalcu po sklenjeni usni pogodbi o

njegovih pravicah in dolžnostih iz službene pogodbe, če niso podpisane, ne tvorijo pristojbini podvrženega polistinjene pogodbe. Kjer pa so te zabeleške podpisane, ali kjer sklenejo trgovski nameščenci s službodajalcem pisarno službeno pogodbo, morajo seveda plačati pristojbino po t. p. 40 cit. zakona. Ali je namestitev začasna ali stalna, je za pristojbinsko dolžnost brez pomena, temveč upliva le na odmero podlago v zmislu § 16 cit. zakona.«

★ Aeroplanska tekma. V aeroplanski tekmi, ki se je vršila v ponedeljek, je zmagal poročnik Leonid Bajdak, ki je preletel progo Novi Sad—Skoplje—Zagreb—Novi Sad v sedmih urah 9 minutah. Za njim je prišel poročnik Njegovan, ki je rabil 7 ur 16 minut. Šesti pilot je rabil 8 ur 36 minut. Od dvanajstih je progo preletelo devet letalcev. Trije so se sredi poti morali vrniti, ker jim je nagajala megla. Eden se je vrnil že iz Skoplja, dva druga pa sta morala pristati med Jastrebarskim in Karlovcem, ker nista mogla najti pristajališča.

★ Poneverba v Cetinju. Iz Cetinja poročajo, da je tamošnji veliki župan Djaković poneveril 104.000 Din državnega denarja, radi česar ga zasledujejo.

★ Zlatnike v »Zlatorog« terpentinovem milu so našle dalje sledeče osebe: Helena Kurnaver, Ljubljana, Sv. Krištof; Alojzija Poharc, Smartno pri Ljubljani; Ivana Kozamernik, Rožna dolina; Marija Repanšek, Duplica pri Kamniku; Marija Kaučič, Sv. Ana pri Trzinu; Marija Boršček, Sklendrovo pri Zagorju; Marija Nachtigal, Polje pri Toplicah; Alojzija Zupet, Škocjan; Anton Armiš, Vreža pri Ptuj; Matija Snajdar, Litmerk pri Ormožu; Marija Holz, Nunska Graba pri Ljutomeru; Gertruda Stich, Zagreb, Paromlinska cesta 84; Franjo Forstik, Karlovac; A. Hrebacka, Kobasičari kod Bjelovara; Stjepan Lipovac, soproga rav. učil., Čabar. 5959

★ Najboljši čevlji za otroke in dijak domačega izdelka se dobijo le v trgovini Zibert, Prešernova ulica.

★ Dežne plašče vseh vrst in črne suknje — posebno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana, Predškofljo 19.

★ Od 28. avgusta do včetrš 15. septembra nudi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Ko., Tržič vsem konsumentom izredno priliko za nakup vsakovrstne obutve po znatno nižanih cenah. Ta ponovna odločitev zasluži izredno pažnjo osobito od strani staršev šolske mladine, ki se jim nudi ugodna prilika, da si za nizko ceno nabavijo čevlje najboljšee kvalitete.

★ Pri lenivosti črev, želodcem in črevesnem katarju, oteklinah debelega črevesa, nagnjenju k vnetju slepiča ozdravi naravna »Franz-Josef« grenčica zaprtje v trebuhu hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnih učijo, da raba »Franz-Josef« vode izborna ureja delovanje prebavil. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ Krojači, šivilje, nešivilje! Krojni tečaj 15. septembra. Več v nedeljski številki »Slovenca«. 6154

★ Privaatni detektivski zavod je na Rimski cesti št. 9. 6136

Jelačin - Ogrinova lista,

KATERO PRINAŠAMO V DANAŠNJEM »SLOVENCU«, JE SKUPNA LISTA GOSPODARSKIH KROGOV NA SLOVENSKEM, KI BODO VRGLI ENKRAT ZA VSELEJ OB TLA DRUŽBO LJUDI, KI OD PREVRATA DALJE IZ POLITIČNIH RAZLOGOV GOSPODARSKO UNICUJE SLOVENIJO.

Ljubljana

○ Umrla je nenadoma v ponedeljek zvečer na Trški gori pri Krškem gospa Ivana Jeglič, svakinja ljubljanskega škofa dr. A. B. Jegliča. Rajna gospa je tašča odvetnika dr. Ivana Stanovnika in vladnega tajnika Narte Velikonje. Bila je vneta delavka v naših brodelnih in prosvetnih društev ter dobra krščanska mati. Truplo blage pokojnice prepelejo danes s Krškega v Ljubljano, kjer se bo vršil v četrtek ob 3 popoldne pogreb iz hiše žalosti na sv. Petra cesti 91 na pokopališču k Sv. Križu. — Preostalim žalujočim naše iskreno sožalje, blagi pokojnici pa večni mir in pokoj!

○ Kongreganistinja iz kongregacije za gospe pri sv. Jožefu so vabljeni, da se udeležijo jutri, v četrtek ob 3 popoldne pogreba pokojne gospe Jeglič.

○ Kongres pravnikov kraljevine SHS v Ljubljani. Da ne bo zamere, dovoljujemo si tem potom udeležnike obvestiti, da na favno ne morejo vsi dobiti sedežev za koncert in za gledališče, še manj pa je bilo mogoče dognati, ali bi imel udeležnik raje opero ali dramo. Kdor ne dobi na obe strani sedežev, ta bo imel priliko poslušati koncert na stojšči. Sedeže, odnosa stojišča dobe udeležniki pri prihodu v Ljubljano v kuverti. Samo po sebi umevno je, da si jih smejo medsebojno izmenjati, vendar naj se nikar ne obračajo zaradi izmenjave na tajništvo kongresa, ker bo to itak z drugimi posli preobremenjeno. — Stalni odbor kongresa pravnikov kraljevine SHS v Ljubljani.

○ Vodstvo po umetnostni razstavi obeh Magoličev v Jakopičevem paviljonu je bilo

K PLATNENI OBLEKI KUPITE PLATNENO OBUTEV

Moški 99° - Zenski 65° -
Otroški 49° -

Rata

zadnjo nedeljo izredno dobro obiskano, zato se vodstvo ponovi danes ob 4 popoldne. Razstava je od dne do dne bolj obiskana, kar dokazuje, da nezaupanje do autodidaktov vedno bolj mineva, kajti posetniki se jako laskavo izražajo o razstavljenih slikah. Žal, da umstvenih, političnih in finančnih reprezentantov med obiskovavci še vedno pogrešamo. Prodanih je bilo dovslej 10 slik.

○ Ni vse za vse! Jesenska razstava na velesejskem prostoru ima marsikaj res zantimivega. Predvsem vzbujajo občudovanje vrtnarsko-umetniške skupine. Enako mikavni so čebelarji, sadjarski, gospodarski oddelki. Nič kaj se pa ne sklada z resnostjo razstave vrtiljak z nemoralnimi figurami in druga taka ropotija vprav sredi razstavnega prostora. Paviljon z umetniško slikarskimi predmeti kaže razne poizkuse in proizvode modernih stroj. Neprimerno pa je, da so uvrstili o priliki, ko pride na razstavišče toliko mladostnega sveta, tudi številne slike in kipe, ki nikakor niso za tako splošno razstavo, najmanj pa za mladino. Čujemo, da je prosvetni oddelk pri velikem županstvu, ki je bil poset šolski mladini priporočil, svoje priporočilo preklicati. Tudi mi sodimo, da vsaj na umetniško-slikarski oddelk mladine ne gre spuščati in ne voditi.

○ Koncert na Velesejmu (Pokrajinska razstava) se vrši danes od 11 do 12. Igra godba Dravske divizije.

○ Radio-koncert na velesejmu. Včeraj napovedani radio-koncert, ki bi se imel vršiti od 3 do 4 popoldne, se vrši danes izjemoma od pol 10 do pol 11 dopoldne. — Radioklub.

○ Nova cerkev sv. Frančiška v Spodnji Šiški. Danes bo v Spodnji Šiški slovesen blagoslov križa za novo cerkev. Križ je blizu 4 m visok. Ob 4 bodo v zasliki cerkvi (baraki) litanije. Nato bo spoved k novi cerkvi. Tam bo imel pred. p. provincijal dr. Regalat Čebulj govor in bo izvršil blagoslov križa, ki ga takoj dvignejo nad fasado nad glavnimi vratmi. Med slovesnostjo se bo pobiralo za novi križ. Vljudo vabimo k slovesnosti častivce sv. Frančiška in prijatelje nove cerkve. Slovesnost se vrši ob vsakem vremenu.

○ Rokodelski dom. Odbor Kat. društva rokodelskih pomočnikov vabi vse delujoče članke, zlasti pevce in igralce, k sestanku, ki bo jutri, v četrtek ob 8 zvečer v knjižnični sobi v Rokodelskem domu. Na sestanku bo razgovor o novih društvenih prireditvah, zlasti o pomenljivosti slavnosti, ki se bo kmalu vršila. Kdor bi se ne mogel udeležiti sestanka, naj pisмено javi, da želi sodelovati. Novi pevci in igralci so nam dobrodošli.

○ Razstava cerkvenih paramentov, ki jih je naredila bratovščina sv. R. T. za ubožne cerkve ljubljanske škofije, je te dni v veliki dvorani v II. nadstropju škofijske palače. Razstava je danes odprta od 11 do 12 in od 2 do 3, v četrtek, petek in soboto od 9 do 12 in od 2 do 3, v nedeljo pa od 10 do 12 in od 2 do 6. Obisk razstave vsem, ki se zanimajo za cerkveno

○ Zdravnica dr. Eleonora Jenko-Groyerjeva zopet redno ordinira. 6122

umetnost, toplo priporočamo.

○ Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk »Krekova prosveta« priredi v nedeljo 12. t. m. celodnevni izlet k Sv. Trojici pri Domžalah. Odhod ob tričetrti na 8 do Domžal, povratek zvečer na Laze. Vse članice in prijatelji društva vljudo povabljeni. — Predsednica.

○ Umrla so: Friderika Dobišek, uradnica, 20 let. — Vladimir Luketič, sin služkinje, 5 mesecev. — Josip Morauc, stavbni tehnik, 21 let. — Marija Rogelj, dnarica, 38 let. — Marija Čampa, učiteljica, 78 let. — Jožefa Francelj, hči delavke, 5 mesecev. — Leopold Mercun, delavec, 30 let. — Ignacij Lah, carinski nadzornik v pokoju, 68 let. — Marija Vozu, bivša natakarka, 33 let. — Josip Miklavčič, sin bajtarja, 13 let. — Danijela Skulj, bančna uradnica, 27 let. — Marija Nahtigal, bivša kramarica, 81 let. — Marija Benda, zasebnica, 77 let. — Karel Avguštin, dentist, 35 let. — Adolf Probst, rudar, 23 let. — Josip Šoberl, železniški čuvaj, 56 let. — Valentin Kalan, žagar, 60 let. — Franc Starin, čevljarški vajenec, 22 let. — Josip Podraž, pekovski pomočnik, 18 let. — Franc Geiger, sin strugarja, 2 leti. — Franc Horpar, sin posestnika, 19 let. — Gabrijela Leskovšek, bivša natakarka, 24 let. — Terezija Babšek, zasebnica, 50 let. — Rajko Planinc, sin uradnika, 14 dni.

Le hitite

da boste videli na velesejmu krasna oblačila in jesen in zimo za gospe in dame, katere je razstavila tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana.

Maribor

□ Krščanska ženska zveza roma 12. septembra v Ruše. Odhod ob 5 jutraj; zberemo se pri frančiškanski cerkvi. Natančneje se poizve pri odbornicah.

□ »Tabor« je malo slep. Pri slovesni otvoritvi trgovske akademije je videl vse mogoče ljudi in jih omenil, zastopnika katoliške cerkvene oblasti seveda ni videl in ga ni omenil. Da se »Tabor« na tem polju bolj slabo orijentira je tudi to dokaz, da je videl pri zahvalni molitvi v ponedeljek v mariborski stolnici škofa celebrirati. Je pa »Tabor« katoliško orijentiran list.

□ Koncert »Kozinovega kvarteta« v Mariboru. Ljudska univerza v Mariboru prične svoje delovanje z velezanimivim koncertom znane Kozinovega kvarteta iz Ljubljane. Kvartet bo podal v dovršeni obliki slovensko narodno in umetno pesem, katero je zbral v prelepe vence naš priznani glasbeni pedagog g. prof. dr. Kozina. V kvartetu sodeluje kot prvi tenorist naš priljubljeni operni pevec Burja. Koncert predstavlja nekak zaključek lanskim prireditvam o slovenski pesmi. Vrh se v soboto 11. septembra ob 8 zvečer v veliki kazinski dvorani. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri g. Brišnik in g. Höfer od srede. Vstopnice od 20 do 2 Din. Popoldne istega dne ob 4 in v isti dvorani pa se priredi koncert za dijaštvo z uvodnim predavanjem g. prof. dr. Kozine. — Tudi za dijaštvo se dobijo vstopnice v predprodaji v gori navedenih trgovinah. Cena dva dinarja.

□ Ognjemet v Ljudskem vrtu. Nocojšnji ognjemet, katerega priredi mariborska požarna bramba v Ljudskem vrtu, obeta postati prava senzacija, kakršne Maribor še ni videl. Na programu so prave čudežne pirotehnične umetnosti, ki bodo zadivile vse gledalce. Letošnja prireditev bo visoko nadkriljevala lanske leto. Tvrda, ki je prevzela prireditve ognjemeta, uživa v tem oziru velik renome ter je izvršila že številne take prireditve večjega obsega. Ognjemet se prične ob pol 21. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene.

□ Popravila na strehi frančiškanske cerkve so se pričela, kar je bilo že nujno potrebno. Prav pa bi bilo, da bi se zamenjala tudi streha na stolpih, ki je bila nekoč krita z bakrenimi ploščami, v vojni pa so te plošče zamenjali z navadno pločevino. To pločevino pa je tekom let rja razjedla, da gotovo že trpi tramovje vsled razjede in preluknjane pločevinaste strehe. Župni urad pri cerkvi Matere Milosti bi gotovo že podvzel to potrebno delo, a se boji velikih stroškov. Toda upamo, da bo našel prijatelj in dobrotnik, da se bo dalo to delo v dosegnem času izvesti.

□ Prosta stanovanja. Stanovanjsko sodišče bo dodelilo sledeča stanovanja: 1. Aleksandrova cesta 1, I: 4 sobe, kopalnica, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline od stranke Janke Trošt. — 2. Sodna ulica 30, I: 3 sobe, soba za služkinjo, kuhinja in pritlikline od stranke dr. Karel Koderman. — 3. Gosposka ulica 40, pritlikline: 3 sobe, kuhinja in pritlikline od stranke Julij Zaplotnik. — 4. Stritarjeva ulica 18, a) pritlikline: 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Alojzij Peršon. — 5. Tezno, Ptujška cesta 60: 3 sobe, kuhinja od stranke Martin Beraš. — 6. Studenci, Jurčičeva ulica 1, podstrešje: soba s kuhinjo od hišnega posestnika Ivana Bilas. — 7. Pragersko 56: soba s kuhinjo od stranke Albert Golob. — 8. Studenci, Krekova ulica 6: soba s kuhinjo od stranke Antonije Paternusch. — Prošnje je treba vložiti najkasneje do četrta 9. septembra.

□ Dirka na Teznu. Danes popoldne se vrši drugi del dirke mariborskega dirkalnega društva na Teznu. Poročilo o uspehih preteklo nedeljo prinašamo danes med sportnimi novicami.

□ Kap jo je zadela. V ponedeljek popoldne je smrtno zadela kap na hodniku v Gregorčičevi ulici 23 stanujočo Filomeno Flieger.

□ Dr. Marinič, Trubarjeva ul. 11, zopet ordinira od 9. do 11. in od 14. do 16. ure

Celje

□ Rojstni dan prestolonaslednika smo tudi v Celju praznovali na slavnostni način. V obeh mestnih cerkvah, kakor tudi v evangelijski cerkvi so se vršile službe božje, kateri so prisostvovali predstavitelji državnih in vojaških oblasti. Mesto je bilo v prav izdatni meri okrašen z zastavami.

□ Poroka. Danes se poroči g. Stefan Ferant, urar in občinski svetnik v Celju, z gospo Cilko Mišček, roj. Stanovič. Poroka se vrši v Ljubljani.

□ Lepi argumenti. Stanovanjska kriza je velikokrat povod, da se izrazi v svrhu pobijanja kulturnega stremjenja. Vsaj tega mišljenja so naši demokrati, ki argumentirajo, da se neko eminentno kulturno društvo ne more preseliti v Celje, ker da zabranjuje to stanovanjska kriza. In to misel zagovarjajo ljudje, ki bi že po svojem poklicu morali posvečevati vsako stremjenje, ki gre za tem, da se kulturne družbe okrepi in še bolj razmahnejo po naši domovini. So pač napredni in kulturni.

□ Razširjenje Levstikove ulice namerava izvršiti mestni magistrat. Imenovana ulica je na strani Kralja Petra ceste skoroda zadela s tako zvanim Rakuschevim skladiščem, katerega misli mestni magistrat podreti. V to svrhu razpisuje to delo in se imajo ponudbe vložiti do 15. septembra pri mestnem magistratu. To razširjenje ulice je zelo priporočljivo,

ker tvori ta ulica za južni kraj mesta glavno dovodno pot k mestni osnovni šoli. Ako bi bila tudi že izpeljana pot, ki je projektirana od Miklošičeve ulice mimo hiše dr. Božiča in čez Konfidentijevo zemljišče do osnovne šole, bi to posloplje tudi na zunanem licu veliko pridobilo, ker bi prišlo bolj do izraza in bi tudi dohod od tega posloplja bil veliko lažji, kakor pa sedaj, ko mora šolska mladina hoditi v šolo deloma po ozkih, vijugastih poteh.

□ Prireditve celjske orlovke družine, ki se je vršila v nedeljo popoldne, je v telovadnem oziru izpadla še precej ugodno. Nastop je dokazal, da se nahaja med celjskimi orlovskimi vrstami dokaj dobrih telovadcev in je posebno razveseljivo dejstvo, da se smisel za telovadbo goji tudi v prav izdatni meri med višjim naraščanjem, izmed katerih obetajo nekateri postati naravnost odlični telovadci. S telovadnim nastopom smo bili prav zadovoljni in je tudi čuvstvena stran prišla do izraza posebno tedaj, ko so članice celjskega krožka nastopile s simbolično vajo »Gor čez izaro«, katero so izvajale tako precizno in z občutkom, da je bilo občinstvo nad vse zavzeto. Po nastopu se je razvila na vrtu g. Janiča prijetna zabava.

□ Nesreče. Pretekli petek se je težko ponesrečil 23 letni Ervin Zelenko iz Maribora. Vozil se je s svojim motornim kolesom, a je v Drešnji vasi tako nesrečno padel, da se je nevarno poškodoval. Prepeljan je bil v celjsko bolnico in je upanje, da bo kmalu ozdravel. — Druga nesreča se je zgodila preteklo soboto v Šmarjeti pri Gaberju, ko se je Jakob Pasar, hlapec pri Permozerju, hotel izogniti Čarjavevemu vozniku, pa so se mu pri tem konji tako splašili, da je pri tem padel z voza in se precej poškodoval. Odpeljali so ga v celjsko bolnico.

□ Smrtno nevarno je obolev na svojem domu na Gorenjskem g. prof. Rus, ki je učil prošlo leto na celjski gimnaziji petje. Bil je v Celju na realni gimnaziji šele prvo leto, a je kljub temu povzdignil med mladino smisel za petje in je posebno gojil tudi cerkveno petje. Pri šolski mladosti je bil zelo priljubljen.

□ Pretepi. Naše mesto postaja skoroda torišče in središče raznih pretepačev. Tako je pred nekaj dnevi nastal na Bregu pretep, pri katerem je navalilo na dva okoliška fanta kar osem do deset mladeničev iz mesta in so ju sluhali do dobrega pretepsi. Pri tem so pa spoznali, da je pest kmetijskih mladeničev vendarle močnejša kot korajža desetih mestnih mladeničev, kateri so morali takoj zbežati, ko sta se okoliška fanta postavila v bran in pričela s pestmi to svojo obrambo prav s poudarkom izvajati.

□ Nov pretep. V še precej dobri hmeljski letini se posebno mladina v sobotah in nedeljah razveseljuje po raznih gostilnah, kjer se prekomerno navžijejo alkoholnih pijač, ki duhove razburjajo in palijo strasti. Tako se je v soboto zvečer v neki gostilni na Lavi sprijelo nekaj okoliških fantov, pri čemer je eden teh nesrečnejev bil z nožem tako poškodovan, da mu je drob stopil iz trebuha. Upanje je, da bo kljub temu ostal pri življenju. Ne bilo bi nič kaj neumestnega, ako bi policijska oblast ravno v sobotah in nedeljah zvečer bolj pazila na okoliške gostilne, kjer se ponovnokrat dogajajo taki žalostni nastopi.

□ Za novo šolsko leto dobite v Slomškovi zadrugi tik Marijine cerkve v Celju vse šolske knjige in šolske potrebščine po najnižjih cenah. Prepričajte se sami.

□ Krajni šolski sveti dobijo pri Slomškovi zadrugi v Celju vse šolske potrebščine po najnižjih cenah. Pri večjih naročilih znaten popust.

Trbovlje

TRBOVELJSKO DELAVSTVO.

Iz Trbovelj se nam poroča: Delničarji TPD pridejo te dni v Trbovlje v svrhu posvetovanja o nadaljnji eksploataciji rudnika. — Delavci imajo v Delavskem domu v torek protestni shod proti ustavitvi rudnikov. — Razburjenje med delavstvom je veliko. Delo v jami, ki se je že skoraj normalno opravljalo, ima biti s praznovanjem šihov zopet prekinjeno. Rudar obupuje.

Na Separaciji leži 29.000 ton premoga v zalogi. Za deponiranje ima prostora rudnik še za kakšen teden dni. Ako se v tem času ne spremeni položaj, da namreč odda država nabavo premoga državnim podjetjem, potem stojimo tudi mi pred ustavitvijo. Širijo se pa govornice, da se to zgodi že v sredo t. j. danes.

Deputacija II. skupine delavskih zaupnikov se je podala v ponedeljek v Ljubljano, da se informira pri TPD in na drugih mestih o položaju ustavitve obrata. Opravili niso nič, ker je bil centralni ravnatelj gosp. Skubic v Belgradu pri pogajanjih rudniških podjetij z ministrstvom. Gosp. veliki župan tudi ne more nič ukreniti, g. minister Pucelj pa, katerega so tudi posetili, jim je povedal to, kar smo že čitali po časopisih in to, da je država izplačala rudnikom čez 200 milijonov dinarjev preveč, ker je premoag predrag itd. Oglasili so se tudi še v Delavski zbornici in so se posvetovali tudi tam s poslancem g. dr. Gosarjem.

Kakor izvemo, je TPD sklenila, da danes, t. j. 8. t. m., ustavi celokupni svoj obrat, radi česar bo od danes naprej 8000 rudarjev z družinami vred na cesti.

Zveza slovenskih vojakov. V sredo 8. septembra t. l. ob 6. uri zvečer se vrši v biljardni sobi gostilne Forte članski sestanek ZSV s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo delegata centralnega odbora iz Ljubljane, tov. Rado Šturma; 2. poročilo tov. predsednika o pripravah za odkritje spomenika; 3. volitev odsekov za izvršitev predpripav za odkritje; 4. organizacija in raznošeri. — Vojni tovariši! Agitirajte med bližnjimi vojnimi tovariši za čimvečjo udeležbo, ker je ta sestanek velike važnosti.

„Ljubljana v jeseni“.

V TOREK JE OBISKALO RAZSTAVO 6.000 LJUDI.

Kakor se v splošnem opaža, postaja zanimanje za razstavo v soboto in nedeljo, so se prepričali, da gre tu za razstavo, kakršne Slovenija še ni videla in so privedli nove obiskovalce. S ponosom lahko gledamo na to prireditev; zato je dolžnost vsakega Slovenca, da si jo ogleda. Ni to razstava, ki zanima samo našega kmeta, kajti kmetijska razstava je le sestavni del pokrajinske razstave. Vsak obiskovalec najde kaj zanimivega; tudi oni, kateremu je samo za zabavo. Posebno pa opozarjamo trgovce in obrtnike na velesejski del razstave, kjer je razstavljeno najrazličnejše blago.

Včeraj v torek je obiskalo razstavo približno 6.000 ljudi, za danes pa se valed praznika pričakuje najmanj dvojno število. Tudi iz ostalih pokrajin države je zaznamovati večji pritok obiskovalcev. Včeraj je posetila razstavo večja skupina kmetov in veleposestnikov iz Banata; tudi uprava Graškega velesejja je poslala 2 zastopnika in sicer zborniška svetnika gospoda Anton Schimpera in Karl Bock. Zaznamovati je večji obisk šolske dece pod vodstvom učiteljev.

Kupčije se razvijajo predvsem v detajlu. Prodanih je bilo že večje število slik. Gasilna društva opozarjajo na razstavljeno Fordovo motorno brizgalno, kombinirano z lestvo, ki stane samo 125.000 Din. Tudi za razstavljene avtomobile, nemeščene v posebni avtomobilski razstavi se opaža živahno zanimanje.

Posebno veselje razpoloženje vlada v večernih urah, ko se razvije življenje na veselilnem prostoru in na sejmšču, ki je odprto tudi po 6. uri. Mali »Prater« sestoji iz 2 električnih vrtiklov, tobogana, hipodroma in drugih privlačnosti se je hitro priljubilo vsemu občinstvu.

VINSKA RAZSTAVA NA SEJMU.

Ze zunanja pestra slika s celo baterijo lično opremljenih steklenic povleče vsakega obiskovalca te razstave nase. Tu se opaža najboljša razpoloženje in živahno debatiranje. V resnici, navaden pivce ne ve, kateremu bi dal prednost, kajti zastopana so vina, od dolenskega cvička do najfinjših belih vrst, kot traminec, silvanec, burgundec, mozer (šipon), rizling laški in renski, moškatelec, murški biser, hercegovičak i. dr. iz najznamenitejših vinskih gorj Ljubljanske in mariborske oblasti. Izredno fini in močni so traminci rulandeci ter nekateri rizlingi, oranževka i. dr.

Razstavljali so lahko ponosni na svoje blago, osobito oni, ki razpolagajo s starimi, dobro šolanimi vini. Vina se ločijo na kupone v kozareh po 3, 4 in 5 Din kozarec, pa tudi v celih steklenicah.

Tvrda Clotar-Bouvier iz Gornje Radgone je razstavila poleg večje kolekcije svojih najboljših pridelkov tudi šampanjec, ki se istotako toči po ko-

zarih. Menimo torej, da ne zapusti noben sejmski obiskovalec sejma, ne da bi se pomudil in nekoliko oživil tudi v tem razstavnem oddelku. Razstavile so sodeče tvrde: Državna vinarska šola v Mariboru in na Grmu, Prva južnoštajerska vinarska zadruga Celje, Štajerska hranilnica Podlehnik, Clotar Bouvier, Gornja Radgona, Graščina Ulm, Klevež, Graščina Brežice, Vinko Bon, Krško, A. Sušnik, Novomesto, J. & R. Pfirmer, Maribor, i. dr.

RADIO-RAZSTAVA.

Posebno važnosti za radio-amaterje na letošnjem pokrajinskem sejmju je razstava gosp. Jakopiča. Kot navdušen amater, ki je preprčan o kulturnem pomenu radija, se je potrudil, da potom razstavljanih predmetov vzbudi čim večje zanimanje in je obljubil, da bo za časa razstave popoldan gospodom amaterjem na razpolago za eventuelna poslušanja.

Njegovo mnenje je, da pride radio do prave veljave, le ako je dana možnost, da se bavi z čim več amaterjev in je zato opustil razstavo mnogocennih aparatov, ker stanejo mnogo in radi tega za širše sloje ne pridejo v poštev.

Po dolgotrajnih, praktičnih poskušanjih je skušal ugotoviti, kateri od sedesaj, v različnih strokovnih časopisih objavljen način spojitve bi bil najbolj prikladen za dosego povojnega uspeha z čim manjšimi stroški.

Pri tem ni stremel, da bi dobil prav glasen sprejem, temveč le, da bi bil sprejem čist in selektiven in da so spojitve take, da jih napravi lahko tudi manj izurjen amater. Da se olajša mladim amaterjem napravo sestavnih delov, ter, da dobe navodilo za izdelavo istih, so na razstavi razstavljena enostavna sredstva za izdelavo, n. pr. naprave za navijanje tuljav in drugo, ter mnogo predmetov, katere je gospod Jakopič sam izdelal. So lepi aparati, pri katerih je kupljena samo žarnica in skala za kondenzator.

Vsi njegovi aparati delujejo z malo sobno anteno tako, da se dobe močnejše evropske postaje tudi v sobnem zvočniku. Da bi se opisali vsi aparati, bi bilo preobširno, omeniti je le, da sta razstavljena oddajna in sprejemna postaja za brzozav po načinu prvih Marconijevih poskusov.

Radio aparati se vrste od detektorja in dvocevne aparata, ki je napravljen z preprostimi sredstvi, do Neutrodyne aparata, ki je sestavljen po najnovejših principih.

Omeniti bi bilo še enocevni aparat z okvirno anteno in z samo 3 žepnimi baterijami. Je to aparat, ki je le bolj za šport in dobro deluje le v rokah strokovnjaka medtem, ko bi lajku le žvižgal. Nadalje je razstavljen tudi nekaj merilnih instrumentov, ki so lastni izdelki gosp. Jakopiča.

Gospodarstvo

Prodaja tovrnega avtomobila. Ravnateljstvo plena v Belgradu je odredila ponovno prodajo tovrnega štiricilindrskega 35 HP avtomobila znamke »Rabac« s popolno karoserijo in v poštev prihajajočim orodjem, ker so bile prvotno podane nesprejemljive ponudbe. Zadevni avtomobil bi se pod ceno Din 11.400.— nikakor ne mogel oddati. Interesenti si avtomobil lahko ogledajo med uradnimi urami pri ravnateljstvu jemišnice v Ljubljanski justični palači. Kolekovane ponudbe z navedbo ponudnega zneska je vložiti do incl. 18. septembra 1926 pri mestnem gospodarskem uradu (Mestni trg št. 271.)

Pocenitev soli. Uprava državnih monopolov je znižala ceno fini soli za živino od 195 Din na 150 Din za 100 kg. Nova cena je stopila v veljavo 1. septembra.

Volitev novega guvernerja Narodne banke. Ker so pretekla že 4 leta odkar je bil izvoljen dosedanji guverner Gjorgije Vajfert, bo moral plenum Narodne banke, glasom statulov izbrati novega guvernerja, oziroma predložiti vladi 5 kandidatov, od katerih bo vlada določila novega guvernerja. Kakor smo že svoječasno poročali ima za to mesto največ izgleda dr. Jovan Marković, pomočnik ministrstva zunanjih poslov.

Konkurz. Konkurz je razglašen o imovini Franca Pergerja, trgovca v Dobovi, okraj Brežice. Termin: 11. septembra, 18. oktobra in 30. oktobra.

Vpis v trgovski register. Vpisale so se nastopne tvrdke: »Kaučuk« d. z. o. z. v Ljubljani, prodaja izdelke iz gume, celuloide, linoleja in povosčenega platna, »Ljubljanski oblačilni bazar« d. z. o. z. v Ljubljani, trgovina z manufakturo, galanterijo in obutvijo na drobno in debelo, »Kerbrinc« d. z. o. z. tvornica kemičnih izdelkov v Tacnu pri Ljubljani.

Povišanje kapitala. Jugoslovansko-češka tvornica bombažnih tkanin d. d. v Kranju je zvišala deln. glavnico od 5.000.000 Din na 10.000.000 Din.

Likvidacija. V likvidaciji je stopila »Nadac«, tovarna kemičnih izdelkov d. z. o. z. na Viču-Glince. Vpis v Zadrugi register. Vpisale se je nastopna zadruga: Zadruga mlekarica, r. z. z. o. z. v Horjulu.

Cene hmelju. Zatec CSR (radio). Cene se gibljejo med 4100 od 4200 kK za 50 kg. Zanimanje je živahno — upošteva se posebno blago zelene barve. Znižanje kolkovnih pristojbin za menice v Češkoslovski. Finančni minister je predložil parlamentu zakonski projekt, po katerem naj bi bile kratkoročne menice proste vsake kolkovne pristojbine, pri ostalih pa bi se pristojbina znižala za 50%.

Povišanje cen na svetovnem tržišču železa. Čeprav evropski jeklarski trust še ni konstituiran, so se cene železa in jekla v zadnjem času znatno dvignile. Povišanje znaša 10—15%. Deloma je to povišanje cen pripisati dejstvu, da angleške železarne in jeklarne vsled strajka premogovnih delavcev že več mesecev ne obratujejo.

Prodiranje angleškega kapitala v Bolgarijo. V zadnjem času se opaža vedno močnejše prodiranje angleškega kapitala v Bolgarijo. Anglija je dovolila pred kratkim Bolgariji posebno posojilo za begunce, s katerim stoji v zvezi neke vrste monopolna koncesija za izvoz svinjskega mesa in masti. Za eksploatacijo te koncesije, katero je pred kratkim odobril tudi bolgarski parlament, nameravajo Angleži v kratkem zgraditi velike moderne kladnice in hladilnice, tako, da jim bo mogoče že drugo leto v velikem stilu pričeti z izvozom masti in mesnih izdelkov v Anglijo.

Borza

7. septembra 1926.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.4468—13.4868, (13.50), Italija 206.99—208.19, London 274.317—275.517 (275.59), New York 56.358—56.658 (56.62), Pariz 168.71—168.71 (17), Praga 167.50—168.50 (168.13), Dunaj 7.8910—8.0210 (8.0125), Curih 10.9825—10.9725 (10.96), Amsterdam 22.62—22.72.

Curih. Belgrad 9.1275 (9.1275), Pešta 72.50 (72.50), Berlin 123.15 (123.20), Italija 19.10 (19.25), London 25.12 (25.13), New York 517.25 (517.375), Pariz 15.2375 (15.25), Praga 15.33 (15.33), Dunaj 73.05 (73.125), Bukarešta 2.55, Sofija 3.80 (3.75), Amsterdam 207.40 (207.50), Bruxelles 14.125.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Dunaj. Devize: Belgrad 18.48, Kodanj 187.80, London 34.30, Milan 26.12, New York 707, Pariz 20.94, Varšava 78.75. — Valute: dolarji 704, angleški funt 34.27, francoski frank 20.95, lira 26.22, dinar 12.46, češkoslovaška krona 20.9025.

Praga. Devize: Lira 124.67, Zagreb 59.53, Pariz 99.425, London 163.80, New York 33.70.

Ljubljana: 7% invest. posoj 75 den.; vojna odškodnina 300 den.; zastavni listi 20—22; kom. zadolžnice 20—22; Celjska 193—196; Ljublj. kreditna 165—170; Merkantilna 90—91, zaklj. 91; Prastrediona 865—868; Slavenska 50 den.; Kred. zavod 165—175; Strojne 112—115; Trbovlje 350 den.; Vevče 108 den.; Stavbna 55—65; Šešir 103 den.

Zagreb: 7% invest. posoj 76—77, agrari 42.50—43; vojna odškodnina, aranž. 306—308, kasa 306—308, sept. 307—310, okt. 313 bl.; Hrv. esk. 100—100.50; Kred. 101—102; Hipobanka 55—57; Jugobanka 92—93; Prastrediona 865—867.50; Ljublj. kreditna 165—170; Slavenska 50—51; Srpska 130 den.; Eksploatacija 10—15; Sečera 370—400; Gutmann 240—280; Trbovlje 345—355; Vevče 108 zaklj.

Dunaj: Don.-savska-jadranska 834.000; Zivno 715.000; Alpine 840.000; Greinitz 114.000, Kranjska industrijska 424.000; Trbovlje 446.000; Hrv. esk 120.000; Leykam —; Jugobanka 114.000; Hip. banka 71.000; Avstrijske tvornice za dušik 253.000; Gutmann —; Mundus —; Slavex 121.500; Slavonija —.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami 3/4—7/8, od 4—8 m, fco nakl. postaja 225 bl.; hrastovi hlodi od 50 cm naprej, od 250 m napr., fco nakl. postaja 390 bl.; smrekovi hlodi od 50 cm napr., od 4 m, fco nakl. post. 200 bl.; bukova drva suha, fco nakl. postaja 17.50 bl.; hrastova drva, suha, fco nakl. post. 16 bl.

Zito in poljski pridelki: Pšenica nova, fco naklad. post. 280 bl., pšenica domača nova, fco naklad. post. 285 bl., koruza fco vag. nakladalna postaja 170 bl., rž domača, fco nakladalna postaja 205 bl., oves, novi, fco nakl. post. 155 bl., fižol beli novi, fco vag. slov. post. 180 bl., krompir rani, fco vag. slov. post. 95 bl., laneno seme, fco Ljubljana 380 den., laneno seme Podravina, fco Ljubljana 370 den., seno sladko, stianjeno, fco vag. slov. post. 100 bl.

K ČISTI OBLEKI

RABITE ČISTO OBUVE

Moški 99° Zenski 65°
Otroški 49°

Bata

Naše dijaštvo

Dijaška stanovanja. V društveni sobi »Dani« v Akademskem domu na Miklošičevi cesti 81. je na razpolago dijakom in dijakinjam okrog 50 sobnih družin, kjer vzamejo naše dijake na stanovanje. Dobe se še sama stanovanja, stanovanja z zajtrkom in stanovanja s celo hrano.

Cerkveni vestnik

Križanska moška Marijina družba ima danes popoldne ob 6. uri družbeni shod. Po govoru darovanje za bolniški podporni sklad.

Sport

JESENSKE KONJSKE DIRKE V MARIBORU.

V nedeljo so se vršile na Teznu pri Mariboru jesenske kasaške konjske dirke, ki jih je priredilo Mariborsko dirkalno društvo kakor vsako leto. Lepo vreme, ki ga je motil kratek dež, je privabilo primeroma malo število publike. Prišli so večinoma le ljubitelji te vrste sporta.

Kot prva točka so bile dirke za Pachnerjevo darilo.

Dirkalo je v celem pet konj. Zmagal je 9 letni žrebec Rodaun, za dobro konjsko glavo pred najhujšim konkurentom in dosegel prvo darilo. Dirka so je na 1600 metrov. Čas: 1:31.

Druga točka je bila Mihalovičeva dirka. Proga je bila dolga 2200 m. Od devetih konkurentov je po ostrem boju zmagala triletna kobila Dolly v času 1:39. Drugo in tretje mesto sta zasedli Elsa in Blanka.

V drugi Pachnerjevi dirki se je na prvo mesto placiral zopet Rodaun v času 1:31:2. Na drugo in tretje mesto pa Dilemma iz kobilarne Turmish in Nadin.

Pri 2000 m dolgi Ljutomerski dirki je zmagala Elsa, petletna rujava kobila. Drugo in tretje mesto imata Princa od Ravn. Novaka in Lovec od Al. Novaka.

V Varaždinski dirki je odnesla prvo mesto zopet Dolly v času 1:37. Drugi in tretji sta prišla Gonda tudi iz kobilarne Turmish ter Dinar.

Zadnja dirka je bila dvovprezna. Udeležili so se je od 19 prijavljenih samo trije konkurenti, Mackensen-Rodaun, ki sta odnesla prvo mesto, Princa-Riza, ki sta se placirali na drugo ter Elsa-Salva, ki sta dosegli tretje mesto. Proga je bila dolga 2800 metrov.

S to dirko so bile nedeljske dirke zaključene in so bodo nadaljevale v sredo, dne 8. septembra.

Murska Sobota, nedelja, dne 5. septembra V nedeljo je odigrala rokometna družina »Mura« prijateljsko tekmo proti družini SK Rapida. Predvedla je lepo kombinacijsko igro ter z lahkoto premagala svojo nasprotnico v razmerju 14:0. Sodnik g. Petrerka je bil na mestu.

Damski lahkoatletski meeting v Mariboru. ISSK Maribor pripravlja damski lahkoatletski meeting, kar je vsakakor toplo pozdravljati, če pomislimo, da so se doslej naše atletinje udeleževale večinoma na rokometnem polju. Že zgolj iz zdravstvenih razlogov je pozdravljati korak ISSK Maribora, da se je odločil k temu, da se bodo članice izobraževale vsestransko, ne pa samo enostransko. Včeraj se je že vršil prvi training, ki je prinesel elasti in tekih dovolj povoljne rezultate, če se pomisli, da bo marsikatera atletinja nastopila prvič.

Nogometne tekme v Mariboru. V nedeljo so igrala vsa moštva ISSK Maribora, razen prvega. Drugi naraščaj je zmagal proti Rapidovemu v razmerju 5:9. Rezerva je predvedla krasno igro, ki je navzočo publiko naravnost zadivila. Zmagala je proti rezervi Rapida v razmerju 5:2. V rokometni tekmi pa je druga rokometna družina ISSK Maribora premagala Rapidovo v visokem razmerju 21:6.

Orel

PRIREDITEV KRANJSKEGA ORLOVSKEGA OKROŽJA V KRIŽAH PRI TRZICU.

V nedeljo dne 12. septembra 1926 se bo v prijazni vasi, v Križah pri Trzicu na Gorenjskem, zbrala orlovska mladina kranjskega okrožja, da javno manifestira za svoje ideje. Letošnje poletje je poteklo brez kakih večjih, izrazitejših prireditev, če izvenzamo jeseniško okrožje in jeseniški odsek. Zato lahko pričakujemo, da se vsa Gorenjska, ki čuti in misli z orlovske organizacije, zanima za to prireditev in da bo v nedeljo udeležba v Križah tudi temu primerna! Mi vemo, da se je orlovska organizacija že tako močno ukoreninila med našim ljudstvom, da zavedno gorenjsko ljudstvo naše prireditev ne bo prezrlo ali omalovaževalo, ampak da bo hitelo v kar največjem številu v nedeljo v Križe in s tem pokazalo, da hoče z vsemi svojimi močmi podpirati orlovske organizacije. Namen naše prireditev je, da se orlovsko gibanje v lepi kriški okolici še poveča, da se zanesne med naše fante in dekleta novega ognja in da pridobi novih prištev, ki bodo pripravljeni žrtvovati vse svoje mladostne sile in moči v prosep in procvit naše organizacije. Pričakujemo pa nadalje, da bodo na

okrožno prireditev v Križah prihitela vsa bratska orlovska društva s cele Gorenjske, da bomo mogli reči, da moč orlovske organizacije vedno bolj raste! — Spored slavnostnega dne je sledeč: Dopolne ob pol 9. uri zbiranje Orlov, Orlic in naraščaja na postaji v Križah; ob 9. uri sprejod (sprejod gre od postaje skozi Pristavo v Križe k župni cerkvi); ob 10. uri sv. maša v župni cerkvi, po sv. maši skušnja za telovadni nastop; ob 12. do pol 2. ure kosilo. — Popoldne: ob 2. uri litanije v župni cerkvi; ob 3. uri pa je na vrtu g. Zupana javna telovadba z naslednjim programom: 1. Štateni tek na 50 m, poleg telovadišča, za častno darilo; 2. (na telovadišču) članice: proste vaje; 3. člani: proste vaje; 4. proste vaje naraščaja (naraščaj nastopi skupno); 5. orodje (člani: nižja skupina); 6. govori; 7. mladenske; 8. članice (simbolične vaje; po jeziku); 9. orodje (člani: višja skupina); 10. zaključna skupina z govorom. — Po telovadbi se vrši na iste mprostoru veselica s prosto zabavo, godbo, petjem, srečolovom in šaljivo pošto. Pri celi prireditvi sodeluje godba katol. delavskega društva z Jesenic. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Za polovično vožnjo je zaproseno in se bo uspeh prošnje še naznanil v »Slovenec«. Narodne noše dobrodošle! — Gorenjski kranjsko orlovsko okrožje apelira na vas ter pričakuje, da se v najobilnejšem številu odzovete našemu vabilu in pokažete, da znate ceniti veliko delo, ki ga orlovska organizacija tako vztrajno vrši med našim narodom. Zato v nedeljo vsi v Križe! — Bog živi! — Okrožni odbor.

Orlovski odsek Ljubljana-Sv. Jakob. Jutri, 9. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši v sedanjih prostorih redni občni zbor, katerega se morajo udeležiti vsi člani, starejšine pa vljudo vabimo. — Odbor.

Zašvale

Vodstvo svetogorskega romanja z veliko hvaležnostjo zahvaljuje vse, ki so pripomogli, da se je romanje izvršilo v tako lepem redu. Zlasti moramo zahvaliti g. italijanskega konzula v Ljubljani, markija Gavotti, ki je vse mogoče storil, da bi romanje dobro in srečno uspelo — spoznali smo to pri italijanskih oblastih. Dalje moramo zahvaliti železniško upravo, ki je letos dosegla rekord v vožnji — z enim vlakom do 1200 ljudi! Smo bili sicer malo na tesnem, ker žel. uprava ni pričakovala, da se bodo vsi priglasi romanja udeležili, a dobre volje to ni motilo. Najlepša zahvala gre g. prof. dr. Ujčiču, ki nas je s svojim ljubeznivim nastopom in posredovanjem rešil marsikatero zadrego in sploh bil sopotnikom vedno na razpolago. Zahvaliti moramo tudi g. kanonika dr. Klinarja za v srce segajoči govor na Sv. Gori ter za vse sodelovanje. Pozabili ne smemo v svoji zahvali tudi g. poslanca Kremžarja, ki je radevolje pomagal kjer koli je bilo treba, ter vseh drugih gospodov, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je romanje srečno uspelo. Iz srca smo hvaležni vsem dragim rojakom in rojakinjam v Tretu kakor tudi v Gorici in drugod, ki so nam povsod z veseljem šli na roko. Njihovih imen ne bomo imenovali, naj jim bo Bog plačnik za njihov trud! Končno se lepo zahvaljujemo pred. g. patru gvardijanu na Sv. Gori, ki nas je ljubeznivo sprejel ter se sploh trudil, da bi nam čimbolje postregel, kakor tudi vsem ostalim gg. patrom, ki so nam bili povsod na uslugo. Še enkrat torej vsem tisočera zahvala. Bog plačaj! Vrhnik, 8. septembra 1926.

Vodstvo romanja na Sv. Goro.

Razglas

Pripravljalni odbor za zidavo nove šole v Dvorski vasi pri Vel. Laščah razpisuje natečaj o oddaji gradbenih del pri novi osnovni šoli v Dvorski vasi pri Vel. Laščah.

Zadevni načrti so razgrnjeni pri predsedniku pripravljalnega odbora v Dvorski vasi, vsak dan od 7.—12. ure in se dobijo istotam vsi pripomočki in vsa pojasnila za ponudbo. Ponudniki morajo vložiti, odnosno vpsolati svoje ponudbe pripravljalnemu odboru v Dvorski vasi v zapечатnem zavitku z napisom »Ponudnik N. N., ponudba za zgradbo nove osnovne šole v Dvorski vasi pri Vel. Laščah«, najpozneje do 11. septembra 1926 ob 12. uri.

Pripravljalni odbor si pridržuje pravico, oddati delo brez ozira na višino ponujene vsote. O izidu natečaja se bodo ponudniki po komisijalnem pregledu ponudb obvestili pismeno.

Pripravljalni odbor za zidavo nove šole v Dvorski vasi pri Velikih Laščah,

dne 4. septembra 1926.

NA HRANO in stanovanje se sprejme blizu kolodvora soliden gospod. Naslov se izve v upravi pod št. 6125.

VAJENCA za krojaštvo sprejemem takoj. Franjo Premelj, Sv. Petra c. 36.

MASERKA, prvovrstna, se priporoča. Več pri g. Vodeb, Rimska cesta 2/L.

V TRGOVINI

se želi izučiti 16 letni fant. Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 6125.

Dijak išče stan

z vso oskrbo. — Ceno in pogoje prosi pod šifro: »Zupančič« št. 6119 na upravnistvo »Slovenca«.

Iščem rezkarja

k rezkal. stroju (Schnitt-Fräser), ki zna delati na čistilnem (Ausputz-) stroju. — »IVETTE«, Zagreb, Ilica br. 36. 6120

Več dobrih

kamnosekov

marmoristov in 1 žrko-rezca za marmor in granit sprejemem takoj v trajno delo. — VINKO ČAMERNIK, kamnoseški mojster, Celje. 6055

Francoščino

in KLAVIR zopet poučuje Aneta Potočnik, Aleksandr. c. 11, pritl., levo. — Prijave vsak dan od 11. do 3. ure.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika. SORA, pošta Medvode.

Instrukcije

iz vseh predmetov nižje gimnazije daje dijakinja. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6138.

Sobarica,

izurjena v vseh delih, se išče. Plača po dogovoru. Nastop 15. t. m. Naslov v upravi lista pod: 6153.

Prodajalka

pridna, poštena in dobro izkušena išče službo v trgovini z meš. blagom v mestu ali na deželi. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6140.

Dekle

iz boljše kmet-ske hiše, išče mesto hišne ali kuharice-zacetnice, večša nekoliko šivanja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6157.

Oddam sobo

na Rimeki cesti s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, mirna, krasna, solnčna lega, 2 postelji in vsa oprema, na željo tudi hrana v hiši. Odda se takoj. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod številko 6158.

Dijaki, pozor!

Po konkurenčnih cenah izvršuje SLIKE za legiti-macije fototele ANTON MANCINI, Rožna dolina pri Ljubljani. 6123

Slive

v zabojčkih po 20 kg se dobijo na Pogačar-jevem trgu, Ljubljana, kilogram po 3.— Din

Pisalni stroj

skoraj nov, la nemška znamka »Mercedes«, se proda. — Iz prijaznosti: Slaščičarna Voltmann — Prešernova ulica. 6155

POSESTVO

zelo rodovitno, z vilo ali hišo ter inventarjem pri Mariboru ali hišo v Mariboru, proda ZAGORSKI, Maribor, Tatenbachova 19.

Kupim travnik

v bližini Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Travniki 7.«

DAMSKO KROJAŠTVO!

priporočam se cenj. damam za obilen obisk iz mesta in dežele. Točna postrežba, solidne cene! Poučujem v šivanju gospodične za dom. porabo.

MINKA KARO

Ljubljana, Sv. Petra c. 58

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

POZOR!

Vsakovrstne ure poprav-lja po nizki ceni precizno in hitro z jamstvom D. MARINKO, strokovni urar, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 31. 6044

Oprava

za tovarno slammikov šivalni STROJI za slammike, stiskalnice (preše) za slammike in stiskalnice za kraje slammikov se pocieni prodajo. — Vprašati je: L. Mellitzer, Kleinlercher & Cie. — Domžale pri Ljubljani.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblek ANTON BOC, Ljubljana Selenburgova ul. 6. I, Glinca-Vil 48

KLAVIRJI!

Steinway, Höhl in Heitzmann, Förster, so svetovne prve znamke in jih dobite samo v zalogi izvedenca bivš. uč. Glasb. Maticе Alfouza Breznika, Ljubljana, Mestni trg 3. Prodaja na obroke! Posojevalnica! 6127

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perla, monogramov, oblek itd., fine bele in barvaste entianje, azuriranje, predstikanje

Matek & Mikeš, Ljubljana Dalmatinova ulica št. 13

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinerja izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinerja izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

Romarjem!

Izšla je brošura »Romarska cerkev na Črni Gori«. Založila in spisala brata Kankler. Cena po izvodu 4 Din, event. popust. — Cenjena naročila prosim na naslov: I. KANKLER, PTUJ — Vičava 44. 6143

Praščiči bolehaljo

Zato ne bodite brez Sadnikarjevega zdravilnega praška zoper obolenje praščičev, ki je sigurno učinkovito! 1 zavoj 12 Din, 10 zavojev 100 Din. Izdeluje in razpodelja samo: lekarna HOČEVAR, Vrhnik, 23. Oglejte si tudi vse druge moje specialitete in domače lekarnice za živino in ljudi na vselej, paviljon H!

TROBENTE

vse blehninstrumente, ter lovske rogove hitro in precizno popravljajo in preglašujejo ALFONZ BREZNIK, Ljubljana Mestni trg št. 3 (pog. magistr.). Stari instrumenti se vzamejo v zameno ali pa kupijo.

JABOLKA

fini namizna, vagonške množine, kupuje po najvišjih cenah D. SKERBEC, specialna trgovina živil, MARIBOR — Gosposka ulica št. 5. 6142

L. Mikus

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Razprodaja!

Od 20 do 50 odstotkov ceneje Jos. Šelovin - Čuden, trgovina zlatnine, srebrnine in koles, Ljubljana, Mestni trg št. 13.

Od ust do ust gre govorica,

kar tudi prava je resnica, da manufakturno blago po ceni dobim edino le pri

Valentin Hladin

Celje, zraven nemške cerkve.

Popolna odprodaja manufaktur. blaga.

Pod tovar. ceno prodaja vsled preselitve trgovine trgovina Mihajlo Lapuh

Škofja Loka.

KREP meter po 7, 11 in 15 Din. — KAMBRIC, najmočnejši, po 10 Din. — OKSFORD za srajce po 10 in 11 Din. — ŠTOFI po 48, 50, 55, 60 in 70 Din. — SRAJCE po 35, 38, 40, 45 in 50 Din itd.

Sven Elvestad:

38

Železni voz.

Roman.

Po premolkni več minut sem dejal končno:

»Pred kratkim sem slišal lajati nekega psa; mar je ta, ki ga menite?«

»Da,« je odvrnil detektiv.

Potem je obsedel mirno in prisluskoval. Svetilka mu je sijala naravnost v obraz, ki se je zdel bel in prozoren. Pridržel sem gugalnik in se ozrl proti njemu. V duši sem bil prav zadovoljen ob misli, da sem jaz sedel v senci, dočim je bil njegov obraz jasno osvetljen. Detektiv se je opiral z desnim komolcem ob mizo. Opazoval sem bolj natanko njegovo roko. Bila je suha in zgoraj precej močno poraščena, prsti so bili dolgi, koščeni in njih koža je bila modrikasta... Toda zakaj je sedel tako mirno in prisluskoval? Čutil sem, da se razburjam. Zazdelo se mi je, kakor bi njegovo napeto prisluskovanje hotelo reči, da se nahaja v sobi še neko tretje, tuje in nevidno bitje. Pri vsem tem ta tišina... Bila je ista tišina, ki me je danes zjutraj zunaj na vresi tako hudo dušila; tišina, kateri ne smemo prisluskovati, ker čujemo potem samo mešanico tujih glasov, milijone krikov in končno daljno in težko bobnenje, ki ne pripada več temu svetu... Moral sem čuti človeške glasove, hotel sem slišati svoj lasten glas.

»Ka poslušate prav za prav tako napeto?« sem vprašal.

Zamahnil je z roko, naj bom miren.

»Pst! zdi se mi, kakor bi slišal...«

»Kaj slišite?«

Ni odgovoril, temveč je prisluskoval dalje, in končno je prišlo: tožec, sklan glas; bil je pes.

Tako hitro sem se dvignil iz gugalnika, da je stari stol zakrčpal.

»Ne morem poslušati tega pasjega zavijanja, o.. to prokleto zavijanje. Ali slišite, Krag? Pes ne more biti daleč!«

Tudi Asbjörn Krag je vstal in se mi približal z obrazom. Imel sem občutek, kakor bi se mi hotel pogrezniti v oči.

»Poznate psa?« je vprašal.

»Ne, saj je tu v okolici dosti psov.«

»Še nikdar prej nisem slišal takšnega lajanja,« je dejal Asbjörn Krag. »Čul sem psa že medpotoma, in osupnil sem nehoti. Ko sem hotel zaslediti, odkod prihaja glas, mi je bilo to nemogoče, ker je neprestano menjal svoje mesto.«

»Tako,« sem zašepetal, tako zavijajo psi, ako bi moral kdo umreti.«

Asbjörn Krag je poslušal še dalje.

Sedaj je prešlo tožeče, sklan zavijanje v grozeče lajanje.

Asbjörn Krag me je pograbil za roko.

»Lovski pes je,« je rekel.

»Ali spoznate to po glasu?«

»Da, po glasu. Toda tu blizu ni nobenega lov-skega psa, več kilometrov okrog, kolikor vem.«

Nisem pazil nato, da je bilo v njegovih besedah nekaj nesmiselnega, kajti zgrabila me je čudna groza, da sem se stresel, ko je dejal.

»Tudi ubiti gozdar je imel lovskega psa.«

»Da, toda tega so ustrelili,« sem odgovoril.

»Res, ker ga niso mogli odstraniti z groba njegovega gospoda. Ležal je in tulil tam, da bi ga spet priklical v življenje. Lahko si mislim, da je zavijal in tožil prav tako, ko pes, ki ga slišiva sedaj.«

Nato nisem dejal ničesar. Kmalu potem je rekel detektiv:

»Mislite si, dragi prijatelj, mislite si enkrat, da bi samo midva slišala tega psa! Mislite si, da bi ga nobeden drug živ človek ne slišal!«

Pretreslo me je, toda siloma sem se obvladal in pripomnil:

»Dozdeva se mi, da ste vi sami, ki kliče strahove.«

Asbjörn Krag si je zapel suknjo.

»Premišlujte o tem, kar sem vam povedal.«

Bilo je nekaj izrednega, da je ravno v tem trenutku nehal pes lajati.

»Ali me hočete zapustiti?«

»Da, rad bi šel doli k morju, da bi pogledal za železnim vozom in mrtvim potnikom.«

Železni voz in mrtvi potnik st. am. prešla popolnoma iz misli, tako zelo sem se pečal s psom, toda sedaj me je prišlo znova. Železni voz so našli in potnik je mrtev.

»Ali je bil tudi on ubit?« sem vprašal.

»Ne.«

»Tedaj je prišel po nesreči ob življenje?«

»Tako je, kakor stari Gjaernaes. Tu gre samo za enega, ki je ubit, in to je gozdar.«

»Ali ste si tega tudi popolnoma svesti?«

»Da. Bil je ubit v noči, kakršna je danes, ko so se podili sivi oblaki po nebu.«

»Danes govorite zelo žalostno, Asbjörn Krag.«

Detektiv se je nasmehnil.

»V bistvu sem zelo podoben liričnemu pesniku, liričnemu pesniku strahu. Greste z menoj?«

Pomislim sem za trenutek.

Ali naj ga sprejmem ali naj ostanem? Šlo mi je predvsem zato, ne dati detektivu povoda za mnenje, da se bojim.

»Prav za prav se mi zdi neumno,« sem dejal, »mpuads sva par upo

Specialna Ivornica strojev za obdelovanje lesa KLEIN & STIEFEL, FULDA

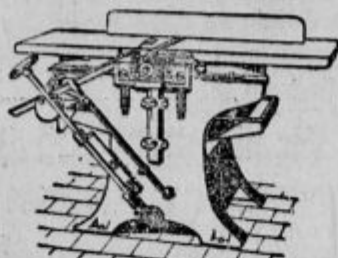
Najnovejše stroje

za pogon brez kermena

z vdelanimi elektromotorji dobite na našem razstavišču paviljon F na jesenskem velesejmu v Ljubljani.

Zastopnik

PETER ANGELO
hotel Slon, Ljubljana.

Za časa jesenskega velesejma
se priporoča trdka

IGN. ŽARGI, PRI NIZKI CENI
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3

ki nudi cenjenim odjemalcem veliko
izbiro raznega perila, nogavic,
rokavic, otroških in moških
majic. — Bluze. — Lepe dam-
ske obleke, komad od 80 Din
naprej. Razni nakit, vezanine ter vse
potrebščine za krojače in šivilje.

Priznana najnižje cene!

Oglejte si naše izložbe za jesen!

Damski velur plašči iz čiste volne
v vseh modernih barvah
od Din 550- naprej

Gričar & Mejač

samo:

Šelenburgova ul. 3.

Najsolidnejša ter znano najcenejša
moška in damska konfekcija.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Gritzner, Adler Tudi na obroke!
LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v voženju brezplačno. Večletna garancija.

POSNEMALNIKE ALFA SEPARATOR

ALFA OLJE,
BRZOPARIL-
NIKE, GNE-
TILNIKE, PI-
NJE, MLEČ-
NE VRČE, SI-
RISČE, SIR-
NE KOTLE

TER MLE-
KARSKE IN
SIRARSKE
POTREBŠČI-
NE PRODA-
JA IN OR-
GANIZIRA
MLEKARNE

Generalno zastopstvo
ALFA SEPARATOR (A. PENIČ), ZAGREB

Zastopstvo za Slovenijo
MLEKARNA KRISTOF
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 60

Iz trpežnega
ševro

pol šimi ali ame-
rikanske oblike,
nizki ali visoki

Din 163-

Edino nasproti
Mestnega doma „VOIKA“ LJUBLJANA
Krekov trg 10.
Za prvovrstno kakovost blaga se jamči. Razpo-
šilja se dnevno po poštenu povzetju. Za neuga-
jajoče se povrne denar nazaj. Daje se tudi na
obroke.

Dobro in po brezkonkurenčni ceni

nabavite si vsa
moška oblačila
osobito za
šoloobvezne
edino le v

Detaljni trgovini
konfekcijske
tovarne **FRAN**
DERENDA & CIE.
Gradišče, nasproti
dramsk. gledališča.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v
slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig
v LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

ZDRUŽENE MLEKARNE D. D. V LJUBLJANI, MAJSTROVA ULICA 10

Prodajalne v Ljubljani: Šolski drevored in Pod Trančo

Prodaja svežega pasteriziranega mleka en gros in en detail. — Dostavljanje mleka strankam
v Ljubljani na dom. — Izdelovanje Joghurt-kislega mleka — Lastna produkcija in prodaja
najfinejšega čajnega masla iz pasterizirane smetane, masla za kuho in kuhanega masla.
Lastna produkcija sirov: domači polnomastni, ementalški (Polementalski) polnomastni in pol-
mastni trapistovski sir, skuta itd. — Uvoz in prodaja tujih sirov iz Švice in Italije.

Zaloga in prodaja mlečarskih strojev in orodja, kemikalij, ter vseh mlečarskih potrebščin.

Lastna monerska delavnica za popravilo mlečarskih strojev. — Lastna kleparska delavnica za popravilo in pocinjevanje vrčev ter drugega orodja.

Razstavljalni paviljon 8.

Razstavljalni paviljon 8.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Klavir dobro ohran-
jen, prodam
po nizki ceni. Jurčičev
trg 3, I. nadst. Ogleda
se lahko od 10 do 12 in
od 4 do 6. 6096

2 vagona drv

suhih, gabrovih - lansko
leto sekana in cepljena,
naprodaj. - Naslov pove
uprava lista pod št. 6118.

Kupimo dobro ohranjen avtogenski

varilni aparat

(Schweissaparat). Ponud-
be na V. M. BAREŠIČ &
CO., Ljubljana, Dunajska
cesta št. 12.

Mlečarska zadruga v Čr-
nomlju ima v zalogi več-
je množine prvovrstnega

trapist. sira

za katerega išče stalnega
odjemalca. 6009

Volno in bombaž

za strojno pletenje in
vsakovrstna ročna dela
dobite po najnižjih cenah
v veliki izbiri pri Karlu
PRELOGU — Ljubljana,
Stari trg št. 12 — in
Židovska ulica št. 4.

Dobro vino

1925, in še nekaj 1923 in
1924 je naprodaj pri
župnijskem uradu Sv. An-
draž v Slov. goricah.

„Dvokolesa, motorji, otro-
ški vozički in pnevmatika
po zelo nizki ceni. Ceniki
franko. Prodaja na obroke.
„TRIBUNA“ F. B. L.
Ljubljana, Karlovska c 4.
„Tovarna dvokoles in
otroških vozičkov.“

Inserirajte v „Slovincu“!

Kopalne hlače, otroške majce, mrežaste, modne
srajce, kravate, nogavice v
raznih barvah, dokolenice, palice, nahrbtnike, čipke, dišeče milo,
potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. Najnižje cene!

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA
OB VODI BLIZU PREŠERNEVEGA SPOMENIKA

Albumi

Krojil

Favorit!

Svetovno znani „Favorit“-Album (sezonska izdaja) in novo
izšli „Favorit“ mesečnik nudi veliko izbiro najnovejših mo-
delov in njim odgovarjajoče zrezane kroje v vseh velikostih v
zalogi samo v veletrgovini

ANT. KRISPER,
Ljubljana,

Štritarjeva ulica št. 3. — Mestni trg št. 26.

Edino zastopstvo za vso Slovenijo.

Istotam velika izbira krojaških modelov (pupe). V zalogi
so tudi vse potrebščine za krojače in šivilje ter drugo modno
blago, galanterija, igrače, čevlji.

Na drobno!

Na debelo!

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena, dobe-
mati, tašča in stara mati, gospa

Ivana Jeglič roj. Kunčič
posestnica

v ponedeljek, dne 6. septembra prevedena s tolažili svete vere
na Trški gori pri Krškem mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v Ljubljani v četrtek, dne
9. septembra ob 3 popoldne iz hiše žalosti, sv. Petra cesta 91,
na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. septembra 1926.

FRANJO, sin. — IVANKA, ANICA, hčerki. — Dr. IVAN STA-
NOVNIK, NARTE VELIKONJA, zeta. — ANICA, MARIJA,
JANKO, JOŠKO, TONCEK, IVANKICA in TEREZINKA, vnuki
in vnukinje.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod.

Potnika

starejšega, dobro vpeljanega, za Slovenijo, išče
Prva jugoslovanska odlikovana tvornica maraškina
i likera Buzolić & Co., Split. — Ponudbe, re-
ference in prepise spričeval vpslati do 20. t. m.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem, da
nas je nenadoma zapustil in se pre-
selil v večnost naš srčno ljubljani so-
prog, preskrbni oče, ozir. brat, stric,
bratranec in zet, gospod

Mihael Klemenčič
strojni kurjač drž. železnice

Pogreb nepozabnega nam rajnika se
vrši dne 8. sept. iz mrtvašnice državne
bolnice ob pol 3 popoldne na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. septembra 1926.

Neutolažljivi:

Marija Klemenčič, soproga. — Mihelca,
Danica, Vida in Dorica, hčerke. — Le-
on, Mirko in Edi, sinovi.

Potrni neizmerne boli naznanjamo,
da je umrl danes ob 3 jutraj po dolgo-
trajni, mučni bolezni, previden s sve-
timi zakramenti, v starosti 77 let naš
predragi soprog, dobri oče, stari oče,
stric, tast, gospod

Fran Osredkar

paznik bivše deželne prisilne
delavnice v pok.

Pogreb predragega pokojnika se
vrši v sredo 8. t. m. ob 5. uri popoldne
iz hiše žalosti št. 31, cesta II. v Rožni
dolini, na pokopališče na Viču.

Sveta maša zadušnica se bo daro-
vala v župni cerkvi na Viču.

Rožna dolina, 7. septembra 1926.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Za vse neštete dokaze iskrenega so-
čustvovanja, poklonjene vence in šopke
ter množično spremstvo na zadnji
poti naše predrage mame, hčerke, se-
stre, tete itd.

TEREZIJE BABŠEK

izrekamo tem potom vsem prav iskre-
no zahvalo. — Predvsem se pa zahva-
ljujemo gg. zdravnikom kirurškega
oddelka, posebno pa gg. dr. Blumauerju
in dr. Kramariču za njihovo neumorno
požrtvovalnost, kakor tudi čč. sestram
usmiljenkam.

Ljubljana, dne 8. septembra 1926.

Zalujoči ostali.

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor,
Kamnik, Novomesto,
Ptuj, Rakek, Konjice,
Slovenjgradec

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerve nad Din 20.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantnejše

Ekspozitura: Prevalje

Brzojavke: Trgovaška

Telefoni: 139, 146, 458